

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN
HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
ÜYELERİNDEN KURULU KARMA
KOMİSYON
ALT KOMİSYON TUTANAKLARI

15 Mayıs 2024 Çarşamba

KONU

- Kamu Denetçiliği Kurumunun (KDK) tavsiye kararlarına olumlu yönde cevap veren bazı kamu kurum ve kuruluşlarının söz konusu kararlara ilişkin çalışmaları hakkında idarelerin üst düzey temsilcilerinin dinlenmesi

- Türkiye Noterler Birliği
- Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü
- Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Millî Savunma Bakanlığı Askeralma Genel Müdürlüğü

- Kamu Denetçiliği Kurumunun (KDK) tavsiye kararlarına yüksek oranda olumlu yaklaşan idarelerin üst düzey temsilcilerinin dinlenmesi

- Millî Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
- Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- ÖSYM Başkanlığı
- Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

15 Mayıs 2024 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.33
BAŞKAN: Ahmet Salih DAL (Kilis)

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Alt Komisyonumuzun değerli üyeleri, çok kıymetli kamu denetçileri, kurum ve kuruluşlarımızın saygıdeğer temsilcileri, kıymetli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Yeterli çoğunluğumuz vardır, Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Alt Komisyonumuzun 4'üncü Toplantısını açıyorum.

30 Nisanda yaptığımız toplantıda Kamu Denetçiliği Kurumunun 2023 Yılı Raporu kapsamında Kamu Denetçilerimiz ile aldıkları tavsiye kararlarına uymayan kurum ve kuruluşların temsilcilerini dinledik ve üyelerimizin görüşlerini aldık. Kurumların “Kamu Denetçiliği Kurumunun kararlarını uygulanabilir bulmama” gerekçelerini değerlendirmiş olduk. Denetçilerimiz, üyelerimiz ve kurum temsilcilerimizle verimli bir toplantı gerçekleştirmiş olduğumuz kanaatindeyim.

Bugün ise Kamu Denetçiliği tavsiye kararlarına önemli ölçüde uyum sergileyen kurumlarımızı davet ettik. Daha önceki yıllarda yaptığımız gibi Kurumun istediği bilgi ve belgeleri süresi içinde verme konusunda hassasiyet gösteren ve Kurumun önerileri doğrultusunda işlem yapmak suretiyle diğer kurumların ortalamasından daha fazla uyum göstererek duyarlılık sergileyen kamu kurum ve kuruluşlarını Komisyonumuzda takdir etmek istedik. Uygulamamızın diğer kurumlarımız için de bir örnek teşkil edeceğini umuyor, Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarına uyumu teşvik etmesini temenni ediyorum. Toplantımızın bu bölümüne geçmeden önce ise tespit ettiğimiz bazı kararlar üzerine görüşmelerde bulunmak istiyorum.

2023 Yılı Raporu üzerinde yaptığımız değerlendirmelerde Kurumun tavsiye kararlarına olumlu yönde cevap verildiği ancak çalışmaların seyri hakkında bilgi alma ihtiyacı tespit ettiğimiz bazı kararlarla karşılaştık. Hem Kurumumuzun olumlu tutumunu takdir etmek hem de söz konusu tavsiye kararlarının hayata geçmesinin takibini sağlamak üzere gündem yazımızla dağıtmış olduğumuz söz konusu kararları ele alacağız. Tavsiye kararlarına uyumun her yıl artarak devam etmesini umuyor ve temenni ediyoruz. Kamu Denetçiliği Kurumu ile diğer kurum temsilcilerimiz buradalar, tutanaklara geçmesi açısından dilerseniz katılımcılarımızın kendilerini tanıtmalarını isteyelim. Milletvekili arkadaşlarımızdan başlayalım, kurumlarımız da bizi tanısinlar.

Buyurun.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum. Bütün katılımcılara teşekkür ediyorum.

Mustafa Alkayış, Adıyaman Milletvekili; umarız her zaman böyle olumlu toplantılarda bir araya geliriz. Emek yoğun çalışarak inşallah standartlarımızı daha da ileriye taşıyız.

Hoş geldiniz, şerefler verdiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun.

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Cevahir Asuman Yazmacı, Şanlıurfa Milletvekiliyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

HARUN MERTOĞLU (Rize) – Ben de hoş geldiniz diyorum.

Harun Mertoğlu, Rize Milletvekili.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Mahmut Tanal, Cumhuriyet Halk Partisi Şanlıurfa Milletvekili.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesi, Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Hoş geldiniz.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Evet, hepiniz tekrar hoş geldiniz, teşekkür ediyorum.

Kıymetli milletvekili arkadaşlar, değerli katılımcılar; şimdi kurumlarımızın olumlu yönde cevap verdiği bazı Kamu Denetçiliği kararlarına ilişkin çalışmaların seyri hakkında bilgi almak üzere yapacağımız çalışmalara, görüşmelere başlıyoruz.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2023 Yılı Raporu’nda, görme engelli bireylerin noterlik işlemlerinin iki tanık şartı olmaksızın gerçekleştirilebilmesine ilişkin (2022/17417) sayılı başvuru hakkındaki tavsiye kararına olumlu cevap verildiği görülmüştür. Söz konusu başvuruya ilişkin işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Türkiye Noterler Birliği Genel Sekreter Vekili Sayın Ayhan Tosun’a söz veriyorum.

Sayın Tosun, buyurun.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ GENEL SEKRETER VEKİLİ AYHAN TOSUN – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri, sayın katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Noterlik Kanunu hükümleri ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda yapılan değişiklik sonrasında okuma yazma bilmeyen veya okuma yazmaya erişim konusunda sıkıntısı olanlarla ilgili iki tanık huzurunda işlem yapılması gerekliliği ortaya çıktı. Bunun üzerine de 2014 yılında Türkiye Noterler Birliği olarak bu konuda genelge düzenlendi görme engellilerin de okuma yazma bilse bile okuma yazmaya erişmesi noktasında yani bunu Türk alfabesine göre okuması, yazması gerekiyor noktasında, Noterlik Kanunu’nun 85 ve 86’ncı maddelerinin amir hükümleri doğrultusunda. Ancak görme engellilerle ilgili federasyonların, derneklerin okuma yazma bilen ancak görme engeli bulunanlar için ve uluslararası sözleşmeye uygun işlem tesis edilmesi konusunda hem Adalet Bakanlığına hem Noterler Birliğine değişik tarihlerde başvurularda bulunmaları üzerine Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Aile Bakanlığı ve Noterler Birliği olarak birlikte çalışmalar yaptık. Geldiğimiz noktada görme engelli olanların yaptığı noterlik işlemlerinde, hukuki güvenliği de göz ardı etmeden, yasal düzenlemeleri de bertaraf etmeyecek şekilde, teknolojik imkânların kullanılması suretiyle bu sorunun giderilmesi konusunda mutabık kalındı ve bu yıl ocak ayında TÜRKSAT ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Ofisiyle beraber yaptığımız çalışma sonucunda okuma yazma bilen görme engellilerin eğer işlemlerini iki tanık huzurunda yapılmasını istememeleri hâlinde... Ki bunu istemeleri hâlinde hâlen daha notere gidip iki tanıkla beraber işlemi yapmaları mümkün. Bu da bütün noterlik işlemleri değil, bunu da hemen burada belirtmek isterim. Noterlik işlemleri onaylama ve düzenleme şeklinde yapılabiliyor. Onaylama işleminde herhangi bir tanığa ihtiyaç yok, zira HMK de, Noterlik Kanunu da buna uygun ama düzenleme işleminde bu zorunluluk vardı. Artık, 2014 yılında, dediğim gibi, Dijital Ofis, TÜRKSAT ve Noterler Birliğinin çalışmasıyla görme engelliler, e-devlet üzerinden

açtığımız sistemde başvuruyu yaptıktan sonra kendisine gönderilen noterlik işlemlerini dinlemeleri ve bu dinledikleri işleme onay vermeleri veya onay vermemeleri, değişiklik istemeleri suretiyle noterlik işlemlerini yapabilir hâle geldiler.

Ben burada sistemin işlediğini ifade etmek için birtakım rakamlar vermek istiyorum. Sistem 19/1/2024 tarihinde yürürlüğe girdi. Yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 1.162 metin dinlemesi yapılmış e-devlet üzerinden, bu metinlerden 567'si başvuranlar tarafından onaylanmış ve 45 adedi reddedilmiş, böylelikle 612 adet metin işlem görmüş durumda. Bir kısım işlemlerde başvuru üzerine açılmış ama onaylama veya reddetme işlemi yapılmadığı için herhangi bir noterlik işlemine dönüşmemiş. Biz bu işlemi yaptığımızda Adalet Bakanlığıyla beraber yaptık. Onlara da sistemin hazır olduğu konusunda bilgi verdik. Aynı zamanda görme engellilerle ilgili derneklere ve federasyonlara da bu bildirimleri yaptık. Portalde, kendi “web” sayfamızda da bu duyuruları yapmak suretiyle bu sistemin aktif olarak kullanılmasını sağladık ve bize görme engelliler derneklerinden hep olumlu dönüşler oldu. 2014 yılından beri devam eden bu süreç böylelikle aşılmış oldu. Son iki ay önce bir problem aktardılar, onu da çözdük ve onu da yine hem noterlere hem vatandaşlara... O da noterlik işlemlerinde “Okudum, anladım.” ibaresini, ismini yazıp imzalamaktı, onu da dinledikten sonra orada da “Dinledim.” demesini yeterli saydık. Şu anda bizim açımızdan hem mevzuat hem de...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – “Demokraside çare tükenmez.” denir ya, öyle bir şey.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ GENEL SEKRETER VEKİLİ AYHAN TOSUN – Tabii ki, tabii ki. Biz de çareyi bulduk Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz, özellikle engelli arkadaşlarımız lehine olan bu gelişmeden dolayı.

Yine aynı konuda, bu başvuruya ilişkin işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürümüz Sayın Hakan Öztatar konuşacaktır.

Buyurun Hakan Bey.

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN ÖZTATAR – Sayın Başkanım, çok Değerli Komisyon üyeleri; ben de Adalet Bakanlığımız adına saygıyla selamlıyorum.

Konu bize, Görme Engelli Evrensel Hukukçular Derneği tarafından bizzat ziyaret edilmek suretiyle iletilmişti; konuyu en baştan bu yana Bakanlık olarak zaten olumlu olarak karşıladık. 6 Mayıs 2022 tarihinde Türkiye Noterler Birliğine bir yazı yazarak konunun mevzuatsal anlamda herhangi bir sorun yaratmayacağını ancak bunun yazılımsal ve teknolojik anlamda bir sıkıntısı olduğunu söylemiştik; beraber yaptırmış olduğumuz çalışmalar sonucunda da bu yazılım ve teknolojik kısmı halledilmiş oldu Başkanım. Bu anlamda, şu anda bu işlemler, herhangi bir sorun olmadan, görme engelli meslektaşlarımız tarafından çok rahatlıkla yapılıyor. Bu anlamda, buna olumlu katkı sağlayan Kamu Denetçiliği Kurumuna da çok teşekkür ediyorum, hayırlı olmasını diliyorum Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Evet, biz de teşekkür ediyoruz, özellikle hem karma alt komisyona hem Kamu Denetçilerine.

Şimdi, söz almak isteyen Milletvekilimiz Sayın Mahmut Tanal.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim.

Değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Emeğinize, yüreğinize sağlık; yani, hem Kamu Denetçiliği Kurumumuzun hem Bakanlığın hem de Noterler Birliğinin. Yalnız, görme engellilerle ilgili dinledim, imza kâfi gelmez; sorun yine, ileride çıkar; hatta bence sorunlu alan tam burası. “Dinledim, anladım.” denilmesi lazım, “Dinledim, biliyorum.” denilmesi lazım. Sadece dinlemekle bu iş olmaz yani “Dinledim, sonuçlarını biliyorum.” şeklinde ve “Yaptığım işlemin, dinlediğim işlemin bilincindeyim.” şeklinde ibare daha doğru, daha yerinde olur; aksi takdirde, ileride bununla ilgili hukuksal tartışmalar yargıya da taşınmış olur. Bence bu konu üzerinde biraz daha çalışmakta fayda var.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Ben teşekkür ediyorum.

Başka söz isteyen var mı? Yok.

Peki, şimdi Sağlık Bakanlığıyla ilgili dosyayla devam ediyoruz.

Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan (2022/19030) sayılı başvuruya ilişkin olarak verilen çocuk izlem merkezlerinin bütçe ihtiyacı hakkındaki karara Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Adalet Bakanlığının olumlu yönde cevap verdiğini ancak merkezleri bünyesinde bulunduran Sağlık Bakanlığının, tavsiye kararıyla ilgili olarak henüz bir geri dönüşte bulunmadığını görüyoruz.

Söz konusu başvuruya ilişkin Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Genel Müdür Yardımcısı Sayın Adem Tuncer Bey buradalar, ona söz vereceğim.

Onun öncesinde memnuniyetle paylaşmak isteriz ki geçen toplantımızda görüşüldüğü üzere sığınmaevinde kalan bir kadın işçinin nakil talebini yerine getirmişler, bundan dolayı da Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Tuncer.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM TUNCER – Sayın Başkanım, öncelikle, biz de teşekkür ediyoruz; milletvekillerimizi ve hazırunu saygıyla selamlıyoruz.

Çocuk izlem merkezleriyle alakalı konuyu ta başından beri, kuruluşundan beri takip eden psikolog, birim sorumlumuz detaylı bilgi arz edecekler. Müsaadenizle ben sözü psikolog arkadaşımıza bırakmak istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tamam.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI RUH SAĞLIĞI BİRİMİ SORUMLUSU PSİKOLOG DİDEM YAZICI – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

İzniniz olursa, öncelikle çocuk izlem merkezleriyle ilgili, işleyişle ilgili olarak küçük bir bilgi vermek isterim.

Bildiğiniz üzere, çocuk izlem merkezleri, 18 yaş altı cinsel istismar mağduru olan çocukların adli, tıbbi ve sosyal ilk müdahalelerinin yapıldığı ve çocukların adli süreçteki ikincil örselenmelerini en aza indirmek adına, Sağlık Bakanlığı bünyesinde, Adalet Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı paydaşlığında kurulan merkezler. Şu anda 67 ilde 70 ÇİM’imiz bulunmakta ama 81 ilde ÇİM’in yaygınlaştırılması çalışmalarımız devam etmekte.

ÇİM’e gelen bir çocuk, öncelikle savcı talimatıyla gelen bir çocuk gerekli görüşmeler -adli görüşme, tıbbi muayenesi- yapıldıktan sonra devlet koruması altına alınması kararı çıktığında, Aile Bakanlığı temsilcisi de bulunuyor merkezimizde, gerekli işlemleri onlara devredip o süreçte devam

ediyor; aynı zamanda çocuğun psikiyatrik ve tıbbi izlemi de yine merkezimizde devam ediyor. Çocuğun yirmi dört saat konaklamasını sağlayabileceğimiz nitelikte merkezlerimiz kuruluyor, bu yüzden de her türlü ihtiyacını karşılıyor ancak Aile Bakanlığının, daha doğrusu Çocuk İzlem Merkezi Koordinasyon Kurulunun aldığı, Aile Bakanlığının aralıklı olarak bu tür çocukların ihtiyaçlarını karşılayacağı yönünde bir karar söz konusu ancak bazen, karşılanmadığı durumlarda sağlık tesisi bünyesinde biz hastanemizde çocuğun gerekli ihtiyaçlarını zaten karşılıyor. Bunun haricinde, dediğim üzere, çocuğun sonraki süreçteki psikiyatrik izlemi de yapılıyor, tıbbi izlemi de yapılıyor; o şekilde.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, aynı başvuruya ilişkin, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yapılan işlemler hakkında da Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü Çocuk Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Sayın Seyfi Bozçelik Bey’e vereceğim.

Buyurun.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK – Teşekkür ederim.

Başkanım, sayın vekillerim, değerli hazırun; çocuk izlem merkezleri, az önce de bahsedildiği gibi, Sağlık Bakanlığının koordinasyonunda, bizim de içinde komisyon olarak yer aldığımız bir sistemle işlemekte. Bizler çocuğun çocuk izlem merkezine geldiği andan itibaren sürecini takip ediyoruz ve ondan sonraki süreçte eğer koruma kararı çıkacaksa, koruma altına alınması gerektiği bir süreç varsa savcılık talimatıyla çocuk, kurumumuza teslim ediliyor ve ilk kabul işlemlerinden itibaren otuz gün içerisinde de koruma kararı alınıyor ya da tekrar aileye dönüş çalışmaları devam ediyor. Bu süreçten itibaren bizim kurumsal hizmetlerimiz başlıyor ve bu şekilde devam ediyor yani işleyiş olarak süreç böyle. Bununla birlikte, çocuk izlem merkezlerinin yaygınlaştırılmasıyla ilgili süreçte bizim Çocuk Hakları Strateji Eylem Planı’mızda da görev ve sorumluluklar belirlenmiş ve bu kapsamda da Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığıyla birlikte çalışmaları yürütüyoruz.

Genel olarak Türkiye’de çocuk izlem merkezlerinin olmuş olduğu illerde doğrudan çocuk izlem merkezleriyle, olmadığı yerlerde de bazen AGO’lar üzerinde, bazen de kendi kurumlarımız üzerinde yapılan işlemlerde çocuklarımıza hizmet vermeye gayret gösteriyoruz. Tabii, burada bizim için asıl önemli konulardan bir tanesi şu: Kitabı bilgilerde hep geçen “çocuğun ikincil örselenmesinin önlenmesi” konusu bizim için çok önemli. Bazen, ÇİM’ler kurulmadan önce, çok sayıda ifadenin alındığı, çocukların farklı farklı yerlerde tekrar ifadelerine başvurulduğu ve sıklıkla çocuğun o travmayı yeniden yaşadığı süreçleri biliyoruz; bu nedenle, bu uygulamanın çok faydalı olduğunu, yaygınlaştırılması gerektiğini belki Adalet Bakanlığımız söyleyecektir. AGO’ların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması süreciyle birlikte çocukların bize travmalarını atlatmış bir şekilde gelmeleri bizim hizmetlerimizin kalitesini arttıracaktır çünkü çocuğun o süreçte, yaşamış olduğu travmanın en yüksek olduğu dönemde tekrar bunu yaşamış olması bizim sağaltım çalışmalarımızı, rehabilitasyon süreçlerimizi gerçekten çok fazla uzatıyor ve tedavi süreçlerinin de uzamasına neden oluyor; bu nedenle, bu tür konularla ilgili genel olarak bu tür çalışmaları yürütüyoruz.

Vaka özelinde de daha önce bildirildiği gibi, biz, genel itibarıyla, eğer çocukların bize tesliminde tekrar aileye dönüş çalışması yapmamız gerekiyorsa sosyal çalışma görevlilerimiz tarafından, ailelerle birlikte çalışma yapılıyor ve belli bir süre sonra da aileye teslimleri gerçekleştiriliyor ama eğer tesliminde bir sorun varsa, aileye dönüşünde sıkıntı yaşanacaksa ve uzun vadede çocuğun aileye tesliminde çok riskli durumlar olacaksa, o zaman çocuğu koruma altına alıyoruz, hatta bazı durumlarda gizlilik kararı da alıyoruz; böylelikle, çocuğun gizlilik kararıyla birlikte ailesinin de görüşmesini engelleyebiliyoruz bu tür durumlarda yani hizmetleri bu şekilde yürütüyoruz.

Genel itibarıyla söyleyeceğim bu ama bu arada, kıyafetlerin ya da günlük ihtiyaçların karşılanmasıyla ilgili -biraz önce bahsi geçti- bir kurul kararı var, evet, doğrudur, öyle bir karar alınmış ancak biliyorsunuz ki 5018 sayılı Kanun gereğince bizim koruma altında olmayan bir çocuğa ya da ailesine yardım yapma durumumuz, süreçler yasa gereği çok zor; bu nedenle de bunun karşılanması adına Bakanlığımızın böyle bir durumla karşılaşması söz konusu; bu nedenle de bağışlarla ya da işte, elimizde bulunan imkânlarla -az önce bahsedildiği gibi- destek olma gayreti içerisindeyiz ancak bunun düzenli olarak yapılması, düzenli olarak ödenek hâline getirilmesi şu anda kanunen mümkün olmayan bir süreç, bunu da arz etmiş olayım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

Tabii, konu hassas olduğu için üç Bakanlığa ilgilendiriyor; aynı zamanda Adalet Bakanlığımız da var.

Yapılan işlemler hakkında da Komisyonumuza bilgi vermek üzere Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Daire Başkanı Sayın Meral Gökkaya konuşacaktır.

Buyurun.

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI MERAL GÖKKAYA – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli vekiller, kıymetli katılımcılar, Kamu Denetçiliği Kurumumuzun değerli denetçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi çocuk izlem merkezleri ilk defa (2012/20) sayılı Başbakanlık Genelgesi'yle kuruldu, pilot olarak uygulamaya başlandı. Burada, nitelikli-niteliksiz ayrımı yapılmadan, 18 yaş altında cinsel istismara uğrayan çocukların ifadelerinin ve tıbbi muayenelerinin bir merkezde yapılması amaçlandı; amaç, çocuğun adli süreçler nedeniyle örselenmesinin önüne geçilmesiydi. Hâlihazırda, biraz önce Sağlık Bakanlığı temsilcimizin de söylediği gibi, 67 ilde 70 çocuk izlem merkezi var; biz bu merkezlerde cumhuriyet savcılarıyla işlemlerin yürütülmesine bizzat nezaret ediyoruz. Çocuk izlem merkezlerinin yaygınlaştırılması bizim Başkanlığımızın kurulduğu günden beri gündeminde yer alan bir konu.

Biz, 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle, müstakil bir birim olarak, Adalet Bakanlığı içerisinde kurulduk; ilk defa 2021 yılında Mağdur Hakları Danışma Kurulu toplantılarını yapmaya başladık. 2021, 2022 ve 2023 yılında yılda bir kez yaptığımız Mağdur Hakları Danışma Kurulu toplantılarında çocuk izlem merkezinin yaygınlaştırılması ve Çocuk İzlem Merkezleri Yönetmeliği'nin çıkarılmasına dair kararlar aldık. Bakan Yardımcısı düzeyinde Sayın Adalet Bakanımızın Başkanlığında bu toplantıları yapıyoruz; bu yıl da yine aynı kararı aldık. Biz, yaygınlaştırma çalışmalarının sürdürülmesi için, Sağlık Bakanlığıyla birlikte, el birliğiyle çalışıyoruz.

Burada, çocuk izlem merkezi açılmayan yerlerde maalesef çocukların en yakın çocuk izlem merkezi olan yere sevk edilmesi gerekiyor. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 236'ncı maddesinde 7188 sayılı Kanun'la 2019 yılında yapılan değişiklikle çocuk izlem merkezlerinin ve kadın izlem merkezlerinin kurulması kararı alındı, bir yıl da yaygınlaştırılması için süre verildi Sağlık Bakanlığına ama üzerine pandemi gibi birçok zor süreçten geçtik, o nedenle yaygınlaştırma çalışmaları hâlen devam ediyor.

Biz cinsel suçlarla ilgili neler yaptık? 170 sayılı Cinsel Suç Soruşturamaları Genelgemiz vardı, bunu güncelledik, (170/1) sayı olarak yeniden oluşturduk ve adliyeler bünyesinde cinsel suç soruşturma büroları kurulmasına karar verdik; şu anda hem aile içi ve kadına karşı şiddet suçları soruşturma büroları hem de cinsel suç soruşturma büroları Türkiye'de yaygınlaştırılmış durumda. Bu işlemler artık belirli savcılar tarafından yapılıyor; böylece, çocuk izlem merkezlerinde de orada çalışan personelle etkin bir şekilde iş birliğini kuruyoruz.

Adliyelerde de bazı suçlar açısından -çünkü Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 236’ncı maddesi cinsel istismarın çocuklar açısından nitelikli hâlinde çocuk izlem merkezinde ifadenin alınmasını zorunlu kılıyor, diğerleri için bir zorunluluk bulunmuyor- herhangi bir tereddüt varsa eğer biz olabildiğince, cinsel suçta basit-nitelikli ayırım yapılmadan, ifadenin ÇİM’lerde alınmasını istiyoruz, genelde de o şekilde belirtmiştik; eğer çocuklara yönelik çok basit bir dokunma ya da işte, sözlü cinsel taciz gibi bir şey varsa, eğer orada mevcutta ÇİM yoksa onların da AGO’larda alınabileceğini söylüyoruz.

Şimdi, biz adliyelerde de 81 ilde 167 adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü kurduk; burada da psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacılarla, yine, diğer adli yargı personeliyle birlikte bilgilendirme, yönlendirme, diğer kurumlarla iş birliği hâlinde işlemleri yerine getirme işlemleri yürütüyoruz. Bu müdürlüklerde adli görüşme odaları da kurduk; çocuk izlem merkezlerinin olmadığı yerlerde görüşme odalarıyla, muayene gerektirmeyen eylemler bakımından burada gerçekleştiriyoruz. 81 il 163 adliyede 171 tane de adli görüşme odamız var.

Biz, tavsiye kararı gereğince, çocuk izlem merkezi yönetmeliğinin tamamlanmasıyla ilgili olarak Sağlık Bakanlığının görüş ve taleplerine uygun görüşlerimizi bildirdik; yalnız, biraz önce bahsettiğim 63 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin çocuk izlem merkezi yönetmeliğinin hazırlanmasına ilişkin dayanak maddesi Anayasa Mahkemesi kararıyla, yakın bir zamanda iptal oldu. Şu anda, onun yerine tekrar CMK 236’ncı maddeye dayanak maddesi konulmasına ilişkin olarak bir mevzuat çalışması var, dokuzuncu yargı paketinde; bu maddenin tekrar mevzuata eklenmesinden sonra -çünkü yönetmelik tamam- yayınlanmasını bekliyoruz. İlgili kurumlarla iş birliği hâlinde çocuk izlem merkezindeki işlemlerin yerine getirilmesinde biz de elimizden geldiği gibi destek olmaya çalışıyoruz.

Teşekkür ederim Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz de teşekkür ediyoruz.

Söz almak isteyen milletvekili arkadaşlar?

Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim.

Şimdi, söz alan arkadaşlarımızın hepsi efendim “Ödenek bulunmadı.” veya “Fon bulunmadı.” gerekçesinin arkasına saklanıyorlar mı diyeyim, savunma mı yapıyorlar diyeyim? Yani açık ve net Sağlık Bakanlığının kendi yayınlamış olduğu bir genelge var. Yani “Çocukların her türlü tedavisi ücretsizdir.” diyor; artık nasıl bir yazılı metin yayınlasınlar? Yani burada “her türlü” ibaresindeki kasıt bu çocukların içmesinden tutun, yemesinden tutun, giysisinden tutun, bakımından tutun... Yani Allah bu toplumdaki razı olsun, eğer burada gönüllüler ve hayırseverler olmasa bu çocuklar demek ki açıkta kalmış olacak. Kaldı ki yani bizim Anayasa’nızın 2’nci maddesi “Türkiye Cumhuriyeti devleti sosyal bir devlettir.” demektedir, bundan daha büyük bir argüman nasıl arıyorsunuz ben anlamıyorum. Sosyal devlet ne iş yapar? Yoksulu giyindiren, aç insanı yedirten, susuza su veren yani her türlü yarasına merhem olan bir devlettir sosyal devlet; bu da 2’nci maddede ifade edilmiş. Yani efendim, yok “Ödenek yoktu.” yok “Fon ayrılmamıştı.” “Kanun yoktu...” Vallahi arkadaşlar, kusura bakmayın, benim bildiğim devlet... Benim ilkokulum yatılıydı, ilkokulda benim o devletim bana maaş veren bir devletti, yoksul aile çocuklarına, bize maaş veriyordu. Yıl 2024, benim devletim o kadar geri gitmiş olmamalı, gitmemeli, gidememeli; bunun mazereti olmaz diye düşünüyorum. Kaldı ki yani tapu gibi Anayasa 2’nci madde. Hatta bununla ilgili, masrafları... Anayasa’nın 10’uncu madde diyor ki: “Çocuklar için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.” “Pozitif ayrımcılık.” diyor. Argümanlar çok fazla, Çocuk Koruma Kanunu var, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ta 1948 yılında var, Çocuk Haklarını Koruma Kanunu var yani argüman o kadar fazla ki bence yani bu konular niye bu kadar şey oluyor ben bir anlam veremiyorum. Ama netice itibarıyla sorun umarım bir daha herhâlde gündeme gelmez, bu şekilde bitmiş olur diye düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, biz de teşekkür ediyoruz.

Yani biz Kamu Denetçiliği Kurumumuzla beraber gerek Sağlık Bakanlığı gerekse Aile Bakanlığımızla bu konunun daha da takipçisi olalım, sosyal devlet olmayla ilgili geçmişe bakıldığında çok çok mesafeler katettik, bir sosyal devlette olması gereken birçok el değmemiş konulara el attık. Dolayısıyla böyle basit bir konunun da gündem olması tabii ki üzücüdür.

Sayın Vekilim, buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim.

Türkiye’deki çocukların yaşamış olduğu mağduriyetler, çocukları eğitime, yeme içmeye, gerçek anlamda geleceğe hazırlamayla ilgili birçok şey söylenebilir ancak burada çocuk izlem merkezlerindeki çocukların içerisinde bulunduğu durum var olan durumlara göre çok daha özgün ve özel bir yerde duruyor.

Birincisi, bunlar zaten istismar mağdurları; ikincisi, genelde bu tarz durumlar bazen ailenin çok yakınından, bir akrabasından gelebiliyor, aileleriyle ilişkileri de zaten belli bir kontrol ve bir prosedür çerçevesinde gerçekleşiyor; böylesi bir noktada koruma altında, aslında -tırnak içerisinde- devletin koruması altında olduğu kabul edilen çocukların hem sosyal devlet gereği hem çocuğun üstün yararı hem Çocuk Hakları Sözleşmesi hem de Çocuk Koruma Kanunu’nun hepsi gözetildiğinde, bunun için bir bağış, bir fon ya da başka türlü usulsüzlüğe sebep olabilecek, belirsizliğe sebep olabilecek, bir netlik kazandırmayacak, şaibe ve şüphe yaratacak belirsizlik yaratacak durumun dışında bugün Bakanlığın kendi içerisinde buna ilişkin çok rahat bir biçimde bir bütçe ayrılabilmesi gerektiğini düşünenlerdenim. Bu kadar süredir hâlen buna ilişkin bir yol haritası çıkarılamamış olması da bence bir eksiklik aynı zamanda. Evet ÇİM’leri artıralım, kesinlikle, bu konuda çok iyi başvurular olduğunu bizler de takip ediyoruz. Aynı zamanda hukukçuyum, avukatlıktan geliyorum, kendim de benzer süreçlerdeki soruşturma süreçlerine katılan birisi olarak takdir ediyorum, yayılması gerektiğini de düşünüyorum. Ama bu noktada yeme, içme, giyim gibi meselelerde daha özenli ve daha dikkatli olunması gerektiğini düşünüyorum. Bu noktada, kanunen mümkün olmadığını söylediniz yani burada kanunen mümkün olmayan hususta -ki zaten gelen tavsiye kararında varsa böyle bir husus- bu noktada bir kanun hazırlığı yapılabilir, farklı tartışmalara gidilebilir. Bu kadar süredir buna ilişkin bir hazırlık sürecinin olmaması bence bir eksiklik, bunun daha fazla ertelenmeden çözülmesi gerektiğini düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, özür diliyorum, bir cümle söyleyebilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli arkadaşımız dedi ki: “Koruma kararı alınıncaya kadar biz bu konuda bir şey yapamıyoruz.” Bence bu yanlış yani çocuk o sığınma yerine sığınmışsa, o şemsiyenin altına girmişse artık tüm korumalardan yararlanmalı diye düşünüyorum. Yani orada mahkemenin koruma kararını vesairesini vermesi sonucunu beklememesi lazım.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Eyvallah.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Başkanım, ben de söz istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun Mustafa Bey.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, tabii, Nevroz Hanım’ın dediği gibi yani biz meslek hayatımızda da bu süreçler içerisindeyiz hukukçu olarak. O vesileyle aslında geline aşama hem mevzuat anlamında hem de devletin refleks alması anlamında gerçekten iyi bir pozisyonunda çünkü

çok hassas bir konu, özellikle bu çocuklarla ilgili, kadınlarla ilgili; bu, daha ileriye götürülebilir mi? Götürülebilir ama gelinen aşamalar hem mevzuat anlamında hem de devletin kurumlarının, Sağlık Bakanlığının, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının, Adalet Bakanlığının yaklaşımı son derece güzel, iyi, daha ileri taşınabilir. Belki bu özel bir örnektir ama diğer genel olarak totale baktığımız zaman çok iyi bir noktada olduğumuzu görüyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sağlık Bakanlığımız adına Sayın Tuncer bir açıklama yapacak.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM TUNCER – Sayın Başkanım, bizim belki eksik ifademizden kaynaklı bir durum oluşmuş olabilir; şunu net olarak sayın vekilim ifade edebiliriz: Çocuk izlem merkezinde kalan bir çocuğumuzun tıbbi sağlık hizmetine dair ihtiyaçlarının tamamı Sağlık Bakanlığı tarafından, aynı ihtiyaçların tamamı da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır.

Tavsiye kararında istenen şey, çocuklarımızın günlük ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik açık ve belirleyici düzenlemelere yer verilmesi tavsiyesi. Bununla ilgili de hukuki altyapımızı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzle çalışmaya başladık, süreci takip ediyoruz Sayın Başkanım; bu bilgiyi arz etmek istedim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani genel anlamda bir mağduriyet yok.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM TUNCER – Kesinlikle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani ihtiyaçlar hem Aile Bakanlığı hem de Sağlık Bakanlığı tarafından...

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM TUNCER – Tıbbi ihtiyaçları Bakanlığımız tarafından...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Niye KDK’ye gidiyor? Demek ki var ki gitmiş.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – İşte, o, ikinci olarak bahsettiği konuyla ilgili zaten tavsiye kararı verilmiş.

Peki, teşekkür ediyorum.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK – Başkanım, bir ek de ben yapabilir miyim müsaadenizle?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Başkanım...

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK – Sayın Vekilimden sonra yapalım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Sayın Vekilim, buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Teşekkür ediyorum.

Ya, belki bu konuyla ilişkili olmayacak ama ben aynı zamanda pratikte yaşadığım bir sorunun altını çizmek istiyorum. Bu istismara uğrayan çocuklarla ilgili özellikle bu çocuk izlem merkezlerinde -ki bugün 15 Mayıs Kürtçe Dil Bayramı aynı zamanda- biz Kürtçe tercüman sorunu yaşıyorduk. Mesela çocukla görüşmelerde tercüman bulundurmaya dönük henüz, hâlâ böyle bir uygulama olmadığını biliyorum. Orada bulunan normal temizlikçi ya da oradaki başka bir personel ya da orada herhangi birini getirterek... Çünkü biz de onu yapamıyoruz, normal adliyedeki Adalet Komisyonundan tercüman

da talep edilemiyor; savcılık bu noktada, çocuk olması açısından, gizlilik hasebiyle bazen sorun da yaşatabiliyor. Bu noktada bununla doğrudan ilişkili olmasa bile böyle bir ihtiyacı ve böyle bir talebi pratikte ve sahada yaşayan biri olarak bugün tüm muhataplar buradayken iletmek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

Aile Bakanlığınızın...

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI MERAL GÖKKAYA – Başkanım, ben söz alabilir miyim bu taleple ilgili?

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Aile Bakanlığımıza söz vereyim, tekrar size döneyim.

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI MERAL GÖKKAYA – Tamam.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK - Bu şeyle ilgili, hani bazen biliyorsunuz... Yanlış hatırlamıyorsam ÇİM'e ortalama -Sağlık Bakanlığı daha net bilgi verecektir ama- 7 bin civarında -sayıyı biliyor musunuz bilmiyorum ama zannedersen o civarda- müracaat geliyor, bizim tahmini şeyimiz genel itibarıyla. Ama bunlardan bize gelen sayıyı düşündüğümüz zaman yani koruma altına alınacak sayıları... Bu sayıları ben hani net olarak söylemeyeyim, yüzde olarak söyleyeyim, daha az sayıda bize koruma altına çocuklar geliyor.

Şimdi, şöyle düşünün: Biz şu anda 164 bin çocuğa ekonomik destek sağlıyoruz, her ay düzenli olarak para ödüyörüz, bu çocuklar koruma altında olan çocuklar değil mesela, koruma kararı olan çocuklar değil, aile yanında bulunan ve ailesinin yanında kalan ve koruma altına almadığımız çocuklar; bunlarla beraber yaklaşık 25 bin çocuk koruma altında ve bunun 10 bini koruyucu ailede devam ediyor ve bu çocukların da biz -koruma altında yani koruma kararı çıktığı için- az önce bahsetmiş olduğumuz tüm ihtiyaçlarını karşılıyor. Bununla beraber 164 bin çocuğumuzun da aile yanında desteğini sağlıyoruz, yine bunların şu anda tam rakamları... Ortalama 5.500 lira gibi aylık ödeme gerçekleştiriyoruz. Bununla beraber yani hani...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Koruma altında olanlara mı?

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK – Şöyle söyleyeyim: Biz mesela 164 bin çocuğa... Koruma altında değil bunlar, ailesinin yanında kalıyorlar yani devlet koruma altına almamış yani kurum bakımı gerçekleştiriyoruz. Ama ekonomik anlamda yoksulluğu ya da ihtiyacı olduğu... Annesi yok, babası yok ya da her ikisi yok, işte, halası bakıyor, amcası bakıyor; bir şekilde onlara aile bütünlüğünü bozmamak için destekler sağlıyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Anladım.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK – Bu 164 bin çocukla... Bununla beraber ortalama 25 bin çocuk da işte koruma altında çocuğumuz; bunun 10 bini koruyucu aile yanında, 15 bin civarı da bizim kurum bakımında baktığımız çocuklar.

Şimdi, böyle baktığımızda yani her müracaat eden kişinin koruma altına alınması ya da bu statüde değerlendirilmiş olması hem aile bütünlüğü açısından hem de çocukların kurum bakımına gelmeleri açısından düşündüğümüzde yani politik anlamda düşündüğünüzde, sürekli çocukların kurum bakımına alınması, devlet bakımının altına alınması ve sürekli bu sayının çoğaltılması anlamına gelen bir politika hâline dönecektir. Bu nedenle bizim ilk etapta politikamız çocukların aile yanında kalması ve aile yanında rehabilitasyon süreçlerinin tamamlanması ve aile bütünlüğünün bozulmamasıdır. Diğer türlü, çocukları koruma altına aldığınızda bir süre sonra kardeş bütünlüğünün bozulduğunu, aileden koptuğunu... Farklı illere gittiğini de düşündüğümüzde ihtiyaca binaen bazen ne yapıyorsunuz, aile bütünlüğünü de bozuyorsunuz ve böylelikle yani koruma altına almış olmak aile bütünlüğüne bazen ne

yapabiliyor, zarar verebiliyor. Bunu engellemek adına ilk etapta yani bizim genel itibarıyla politikamız nedir; çocukların aile yanında kalmasını sağlamaktır. Koruma altına almışsak da ikincil önceliğimiz koruyucu aile sistemini geliştirmek ve yine çocuğun bir aile ortamında büyümesini sağlamaktır. En son tercihimiz kurum bakımından yani kurum hizmetlerinden faydalanmasıdır. Bu nedenle yani bize gelen her müracaatçının, evet, travmaları yüksek olabilir ama ailesi sahip çıkıyorsa, aile ona destek olacaksa, aile kucağını açmışsa ve bu süreç içerisinde bizim danışmanlık tedbirimiz, sağlık tedbiri kararlarımızla birlikte ne yapıyoruz; bu tedbir kararları alınıyor, yine aynı şekilde ailenin yanında biz bu hizmetleri yürütmeye çalışıyoruz.

Aynı zamanda bir bizim Çocuklar Güvende Programı kapsamında çocuklara vermiş olduğumuz bir hizmetimiz var yani bu çocuklar koruma altına alınmamışsa ve aile yanına gönderilmişse o zaman hemen Çocuklar Güvende ekiplerimiz devreye giriyor ve bu çocuklara hizmet vermeye, psikososyal destek hizmetlerini yürütmeye devam ediyoruz. Diyelim ki bu süreç devam ederken eğer çocuğun sağlık tedbirine ihtiyacı varsa mahkemelerden sağlık tedbir kararları aldırıyoruz ve Sağlık Bakanlığıyla beraber yine aile yanında bu hizmetleri yürütüyoruz.

Bu nedenle 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun tüm emirlerini yerine getirmek için çaba sarf ediyoruz. Böyle baktığımızda yani biz yine çocukların her türlü ihtiyacını karşılamaya gayret gösteriyoruz; mesela çok olağanüstü durumlar olduğunda sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarını devreye sokuyoruz, diyoruz ki...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tabii ki bizim de önceliğimiz budur yani koruma altına almayı en son süreçte düşünmeliyiz.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK – Evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani çocuğun gelişiminin en önemli noktası ailesinin yanında olmasıdır.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK – Bazen şöyle de bir durum olabiliyor yani bu vakada belki tek bir vaka gerçekleşmiş ve bize yansımıştır yani o ilde belki 100 vaka vardır, hepsinin ihtiyacı çözülmüştür ama belki sadece 1 vaka kalmıştır, o vaka da bize yansımış olabilir. Bu nedenle bazen yani hani genelde bütüncül anlamda değerlendirmekte fayda var diye düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Konu anlaşıldı, teşekkür ediyorum.

Adalet Bakanlığımızın bir açıklaması olacak mıydı?

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI MERAL GÖKKAYA – Evet, bu tercümanla ilgili bir eksiklik bildirilmişti; onunla ilgili şunu söyleyebilirim: Hem mağdur çocuğun hem de ailesinin ifadelerinin alınması sırasında kendilerini ifade edemeyecek derecede Türkçe bilmemeleri hâlinde zaten hangi dili konuşuyorlarsa o dili bilen tercüman bulundurmamak zorundayız biz Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince ama belki Sağlık Bakanlığına bağlı ÇİM'lerde sürekli olarak tercüman bulunmaz, bulunmayabilir, o doğrudur ama ifade alınması gerektiğinde mutlaka tercüman vasıtasıyla işlemler yapılır.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, son bir cümle için izin verebilir misiniz, kısa olacak.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tamam, buyurun Başkanım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Çok teşekkür ederim.

Yalnız tabii ki hepsi bir bütün yani bu üç bakanlığın içerisinde, bence Adalet Bakanlığının yanında İçişleri Bakanlığı da olmalı; çocuklarla ilgili ifade alırken çocuk karakolları Türkiye'de yetersiz. Maalesef o çocukların ifadelerini çocuk polisinin alması gerekirken sivil kıyafetlerle, bunların resmî,

silahlı kişilerce alınması da çocuğu ürkütüyor. Yani CMK’de bu konuda da bu hükümlerin de... Artık Adalet Bakanlığının bu uygulamasını, çocuk hakları mağdur merkezleri mi bu işi ele alır? Yani çocuk karakolları maalesef Ankara, İstanbul, İzmir...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Mahmut Bey, bir düzeltme belki gerekebilir ama zaten sivil memurların ifade aldığı söyleniliyor.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Mahmut ağabey, zaten öyle.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Arkadaşlar, çocuk karakolu, evet, öyle ama yetersiz diyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Eyvallah.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yetersiz, her yerde yok.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Sivil polis de alıyor, dışında alıyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Orası öyle ama maalesef yetersiz diyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, teşekkür ediyoruz.

Şimdi son olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun dostane çözüm kararıyla sonuçlandığı bir dosyayı görüşeceğiz. Bildiğimiz üzere, Kurumun dostane çözüm kararları başvuran ile ilgili kurumun uzlaştırılması yoluyla vatandaşlarımızın şikâyetinin en kısa yoldan çözümünü sağlayan oldukça önemli bir mekanizma. (2023/15528) sayılı başvuruda bir babanın çocuğunun yüzde 94 engelli olduğuna dair kurul raporu bulunmasına rağmen hastaneye sevkinin yapılmasından şikâyet ettiğini ve bu uygulamanın sonlandırılması talebinde bulunduğunu görüyoruz. Millî Savunma Bakanlığımızın Kamu Denetçiliğine söz konusu sağlık raporunun onaylandığı yönünde bilgi vermesiyle başvuru dostane çözüme kavuşmuştur.

Şimdi konuyla ilgili engelli kurul raporlarının Bakanlıktaki değerlendirilme süreci hakkında bilgi almak üzere sözü Askeralma Genel Müdür Yardımcısı Sayın Albay Cem Çerkezoğlu’na söz vereceğim.

Buyurun Sayın Albay.

ASKERALMA GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ALBAY CEM ÇERKEZOĞLU – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon üyeleri, kıymetli Kamu Denetçiliği Kurumu denetçileri, saygıdeğer katılımcılar; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Malumunuz askeralma faaliyetleri 7179 sayılı Askeralma Kanunu, Askeralma Yönetmeliği ve Askeralma Yönergesi kapsamında belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda yürütülmekte. Yükümlülerin sağlık muayeneleri ise silah altına alınacak yükümlülerin askerliğe elverişli olup olmadıklarını tespit kapsamında yapılmakta. Sağlık Yeteneği Yönetmeliği’miz kapsamında sağlık durumları değerlendirilerek askerliğe elverişli olmayanlar silah altına alınmamaktadır. Bu 7179 sayılı Askeralma Kanunu’yla beraber Haziran 2020’den itibaren engelli vatandaşlarımız tekrar bu kapsamda sağlık değerlendirmesine tabi tutulmadan mevcut raporlarıyla askerlik şubelerine müracaat ederek veya kanuni yakınlarının müracaatıyla askerlik şubesi bunları sisteme tarıyor, bizim onay makamımız olan Askerî Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Rapor Dairesine gönderiyor. Burada raporun onaylanmasını müteakip “Askerliğe elverişli değil.” hâle geliyorlar. Tabii bu engelli raporlarının çok sayıda türleri var yani kapsam çok geniş olduğu için Sağlık Bakanlığının katılımıyla ve bizlerin Bakanlığımızın katılımıyla bir toplantı yapıldı. Bu toplantıda “Hangi raporlar bu kapsamda değerlendirilsin?” denildi. Engelli raporlarında süresiz, sürekli, ağır engelli, kısmi ve tam bağımlı raporların bu kapsamda müracaatta değerlendirilmesi ve onay için gönderilmesine karar verildi. Ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna gelen Saygın Çelebi, oğlu Taha Çelebi hakkındaki müracaatta çocuğun yani Taha’nın çocukluktan beri otizm hastası olduğunu ancak raporunun süreli olduğunu yani beş yıllık böyle bir hasta olmasına rağmen, yüzde 94 ağır engelli olmasına rağmen raporunun süreli olmasından

dolayı... Çünkü bu süreli hastalıklarda iki yıllık, üç yıllık süreli raporların sonunda iyileşme durumu olabilir diye Sağlık Bakanlığıyla bu kararı ilk aldığımızda bu gibi raporlara işlem yapılmaması kararı alınmıştı. Tabii babanın bu talebi bize geldiğinde sizin kanalınızla biz onay makamıyla koordine ettik efendim ve koordine sonucunda beş yıl geçse de bu hastalığın devam edeceğini, onay makamında sorun olmadığını onaylayarak işleme tabi tutulmuştur, onaylanmıştır ve vatandaşa sizin kanalınızla cevap verilmiştir ve dostane çözüm kararı alınmıştır. Biz benzer durumdaki vatandaşlarımızın bundan sonraki mağduriyetini engellemek için bu tahditleri, süreli, süresiz gibi, ağır engelli, tam bağımlı, yarı bağımlı gibi tahditleri yeni mevzuatımızla, yönergemizle kaldırdık. Sayın Bakanımızın onay aşamasında şu anda, çok kısa süre içerisinde onaylayıp artık vatandaşlarımızın bu mağduriyetini de gidereceğiz.

Bir diğer bu konuda yaptığımız, 2022’de başladığımız... Bu müracaattan önce esasında bir süreç başlatmıştık. Bu süreçte de yükümlülerin kanuni yakınlarının müracaatıyla bu süreç başlıyordu, hastaneye sevk edilmiyordu ama askerlik şubesine müracaat gerekiyordu, raporun ibrazı gerekiyordu. Ama Sağlık Bakanının elektronik arşivinde zaten yükümlülerin bu tür raporları olduğu için aramızdaki bu elektronik bağlantıdan dolayı bunların transferiyle vatandaşlarımız artık hiç şubeye gitmeden resen bu raporlar sistemimize aktarılacak. Bunun testleri de bitti ve 2024’ün Ocagından itibaren de vatandaşlarımız, bu tür engelli ailelerimiz artık askerlik şubesine gitmeden hatta bilgileri bile olmadan veri bize otomatikman Sağlık Bakanlığından geliyor, Askeri Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünce onların raporu değerlendiriliyor ve onaylanıyorsa düşüyor. İlave tetkik ve karar için gerekiyorsa tekrar yetkili hastaneye sevk ediliyor. Bununla ilgili bir düzenleme aynı şekilde yapıldı.

Yeni Askerlik Kanunu’yla beraber, malumunuz, öncelik Silahlı Kuvvetlerin tabii personel ihtiyacı ama biz vatandaşlarımızın bu kapsamda gelen talep ve beklentilerini de değerlendiriyoruz. Bu gibi uygulamadan doğan ihtiyaçlar çerçevesinde sistemi böyle sık sık sürekli sorguluyoruz. Kanun yeni olduğu için ve doksan iki yıllık bir kanun yenilediği için bu yeni süreçte, vatandaş lehine çok önemli adımlar atıyoruz Sayın Başkanım.

Geçen sene 2023 Mart ayında yürürlüğe giren askerlik uygulamasıyla beraber de artık bir yükümlü vatandaşımız, askerlik şubesine gitmeden aile hekimine gidiyor, oradan hastaneye sevk ediliyor, bu bilgiler ondan geliyor. Akabinde sevk evrakını alabiliyor, sevkini nereye çıktığını öğreniyor, e-devletten sevk evrakını alıyor, birliğine katılıyor, parasını PTT’den alıyor hiç gitmeden. Bu şeye geldik, bunu daha da geliştiriyoruz.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz çok teşekkür ediyoruz hem şahsınıza, Genel Müdürlüğümüze hem de Bakanlığımıza. Gerçekten de büyük bir mağduriyet önlenmiş oldu.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Başkanım, bir şey sorabilir miyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tabii, buyurun Mustafa Bey.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Komutanım, çok teşekkür ediyorum.

Yani hukukçu olarak bizim anlamak istediğimiz şeyi yanlış anlamadım. Yani bundan sonra sadece başvuru açısından değil, bu pozisyonda olan herhangi bir yurttaşımız da raporu sistemde olduğu için yorulmadan zaten siz onu düşürüyorsunuz.

ASKERALMA GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ALBAY CEM ÇERKEZOĞLU – Evet, evet.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Çok teşekkür ediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Başka söz almak isteyen milletvekilimiz? Yok.

Biz de teşekkür ediyoruz Millî Savunma Bakanlığına, Sağlık Bakanlığına, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına, Adalet Bakanlığına ve Noterler Birliğine bize vermiş oldukları bilgilerden dolayı.

Şimdi bu kurumlarımızı tabii Celile Özlem Hanım’a bağlı kuruluşlar. Kamu denetçilerimizin değerlendirmelerini alacağız. Dinlediğimiz tüm kararlar Kamu Denetçimiz Celile Özlem Tunçak’ın inceleme alanına girmektedir. İlk olarak sözü Celile Hanım’a vereceğim, daha sonra da diğer kamu denetçilerimize vereceğim.

Celile Hanım, buyurun.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli hazırun, ben öncelikle Karma Komisyon üyelerimizin hepsine çok teşekkür ediyorum. Zira, verdiğimiz bu tavsiye şeklindeki kararlarımızın -hem olumsuzların hem olumluların- Mecliste bu şekilde görüşülmesi ve teşvik edici bir şekilde görüşülmesi bizim de çalışma şevkimizi artırıyor, kararlarımızın uyum oranını artırıyor, idarelerle aramızdaki iletişimin açılmasına neden oluyor. Biraz evvel Sayın Vekilimizin ayrıntıyla tekrar sorduğu üzere, bir başvuruda sistematik bir eleştiri yaparak idareyi bu konuda çalışmaya yönlendirip gerekiyorsa mevzuat, gerekiyorsa demin Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı gibi büyük bakanlıkların birlikte çıkaracağı yönetmeliklerdeki koordinasyonu, katalizör gibi bir işleyişle onlara bir ivme vermeye çalışmak bizim de amacımız. Kararlarımızda dostane çözdüğümüz bir tane olabilir ama bu sistemin yönergeyle bu şekilde değişmesi birçok kişiye dokunacaktır.

Çocuk izlem merkezlerinde zaten hani cinsel istismar mağduru çocuklarımızın aynı ihtiyaçlarının üç Bakanlığın arasındaki koordinasyonun sağlanarak, yasal bir mevzuata bağlanarak süreklilik arz edecek olması bizim için önemli.

Evet, bugün tevafuk gereği benim kararlarım konuşuldu, hepsi sistematik eleştiriler olup bunun çözümü yolunda bu Bakanlıklarımızın birlikte çalışıyor olması... Hatta Adalet Bakanlığımız -biraz sonra konuşulacak herhâlde- mevzuat hazırlarken de tavsiye kararımızı uygulama çalışmalarına bizi de davet ediyorlar. Biz zaten bütün eylem planları olsun, stratejik planlar olsun, hepsinin mutfağındayız. Bugün açıklanan “Ailenin Korunması ve Vizyon” konusunda sabahleyin Külliye’de gerçekleştirilen Aile Bakanlığı programına da katıldım. Oranın da mutfağında biz uzmanlarımızla birlikte çalıştık, sahadaki tecrübelerimizi oraya aktardık. Tavsiye kararlarımız sadece kararlar değil, uygulamaların bu yönde sistematik iyileştirilmesi yönünde. Buna uyulması, birlikte çalışmamız, sizin Meclisten bize verdiğiniz destek bu yıllık raporların bu şekilde değerlendirilmesiyle oluyor.

Ben bu anlamda emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz de çok teşekkür ediyoruz emekleriniz için.

Şimdi sözü Sayın Yahya Akman’a vereceğim.

Buyurun Sayın Akman.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Bütün katılımcılara selam saygılarımı iletiyorum.

İki hafta önce kararlarımıza uyum göstermeyen, gösteremeyen kurumlarla alakalı bir toplantı yaptık. Ben öncelikle birkaç teşekkürümü sizin şahsınızda Türkiye Büyük Millet Meclisine ve bu geleneğin oluşmasına sebebiyet veren arkadaşlara yapmak istiyorum. Bunlardan bir tanesi, zaman zaman söylerim kanunları çıkarırsınız ama kanun gereği gibi uygulanmadığı takdirde, hani derler ya, kötü uygulayıcıların elinde bambaşka bir hâl alır ama hiç mevzuat olmaz, işte yazılı hükümler olmaz ama çok iyi uygulamalar olur. Biz bunun ikisinin bütünleştiği bir ortamı yaşıyoruz. Yani Kamu Denetçiliği Kurumumuz, yeni gelen arkadaşlar için ömrü henüz çok uzun olmayan, yaklaşık on bir yıldır başvuru kabul eden ve Türkiye’deki yapıda yani anayasal sistemde çok yeni sayılabilecek bir kurum olmasına rağmen Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu işi bu kadar ciddiye alması, doğal olarak bürokrasinin de

bizi ciddiye alması, bizim onlarla iyi iletişim kurmamız yani fotoğrafın bütün parçalarının tamamının birleşmesi bizim için sevindirici bir şey. Biz bir hayır hizmeti yaptığımıza inanıyoruz. Gördüğünüz gibi, daha önce görüştüğümüz bütün konular doğrudan doğruya vatandaşımıza değen meseleler. Yani demin Özlem Hanım'ın ifade ettiği üzere, bunlar bazen bir örnek üzerinden hareket edilebilir ama gördüğünüz gibi koca bir Bakanlık mevzuatını değiştiriyor, Türkiye'de kanunlar değişebiliyor, yönetmelikler, yönergeler değişiyor bizim tavsiye kararlarımız neticesinde. Biz sürekli şunu söylüyoruz, buradaki arkadaşlar başta olmak üzere: Biz hasım değiliz yani oturduğumuz toplantılarda karşı karşıya oturuyor olabiliriz ama yani bütün bu meselelerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi de dâhil olmak üzere modern ifadeyle, biz çözüm ortağıyız. Bu anlayışla baktığımız zaman bu geleneğin oluşması adına bir tebriğimi size iletiyorum; birincisi bu.

İkincisi, sistemde her şey tecrübeyle oturuyor. İlk önceleri burada kararlarımıza uyum göstermeyenlerle alakalı toplantılar yapıyorduk, sonra bu fikir ifade edildi ve bir tebrik faslı da oluştu. Şu anda huzurdaki arkadaşlarımızdan birisi hem tebriği hem de tenkidi iki toplantı vesilesiyle görmüş oldu. Bunlar çok anlamlı yani birisinin şahsında ama olması güzel oldu.

Bir de tabii yine tecrübeyle edindiğimiz, zatialinizin yaptığı tespitle oransal bir uyum meselesi bu sefer ortaya konuldu ki bu çok doğrudu. Yani nedir? İşte, misal söylüyorum, Millî Savunma Bakanlığımız 20 kararımıza uyum göstermiş ama 1 tanesine göstermemiş. Biz o göstermediği karar nedeniyle çağırdığımızda “Ya, biz esasında yüzde 90 oranında uyum gösteriyoruz. Niye buna maruz kaldık?” gibi ifadeler oluyordu. Burada örnekseme yoluyla çıkardığınız kararlar oransal olarak kurumlar çağırdığı için bu anlamda güzel olmuş.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Bu sefer bunu kaldırdık.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Evet.

Tabii, biz de fırsatı bulmuşken kendi günlük çalışma hayatımızla alakalı bazı hususları da ifade etme ihtiyacı hissediyoruz. Bunlar nedir? Mesela diyelim ki cezaevlerinden gelen başvuruların çoğunluğunu ben alıyorum. Gençlerin modern, popüler tabiriyle “kanka” olmuşuz Sayın Genel Müdürlüğe veya işte, oradaki arkadaşlarla. Şimdi, biz zaman zaman şundan şikâyet ediyoruz: Tabii ki onların da günlük çalışmaları gereği yazı yetiştirmeleri gereken, koşuşturmaları gereken çok sayıda işleri var, buna şek, şüphe yok. Yalnız bizim kanunumuz bizi altı ay gibi bir süreyle kısıtlamış, bizimle benzer görev ifa eden yargı mensuplarının vesairelerin böyle bir kısıtı yok. Biz de bu altı aya gerçekten kendimizi ciddi şekilde sıkıştırmaya gayret ediyoruz, hatta bu altı ay değil, beş aydır diyoruz -uzman arkadaşlarımız var huzurda- hep bu telkinati yapıyoruz. Böyle bir baskı altında olmamız nedeniyle birincisi, kurumlarımızdan öncelikle bizim bilgi, belge taleplerimize hızlı bir şekilde karşılık vermeleri; ikincisi de içerik olarak doyurucu bir içerikle bize karşılık vermeleri vatandaş adına bizi mutlu edecektir. O zaman, arkadaşlarımız daha detaylı çalışmak durumunda kalıyor, daha güzel kararlar çıkarabiliyoruz ama bazen hakikaten böyle bir iki cümlelik cevaplarla karar yazmakta zorlanıyoruz; sizleri bulmuşken bu hususu da ifade etmek istedim.

Çok teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Biz çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Yalçın, buyurun Sayın Vekilim.

KAMU DENETÇİSİ FATMA BENLİ YALÇIN - Teşekkür ederim Kıymetli Başkanım.

Şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumu, biliyorsunuz, bütün dünya ombudsmanları gibi sadece tavsiye kararı veriyor ama tasfiye kararlarına uyma oranı artık yüzde 79'ları buldu. Bunda anayasal bir hak arama kurumu olmamızın çok büyük bir etkisi var, bu titizlikle çalışmamızın, bu sorumluluğu

yerine getirmek için çok gayret etmemizin bir sebebi var ama ikinci sebep Meclisten aldığımız güçle çalışmamız. O yüzden, bu Komisyon çalışması ve Komisyona katkı veren milletvekillerinin değerli görüşleri bizim için çok önemli. Meclise bağlı olduğumuz için, Meclisten aldığımız güçle çalıştığımız için idareler bize uyma noktasında daha fazla hassas hareket ediyorlar. Bu noktada, kararlarımıza uyum gösteren, olabildiğince daha çok sorun çözmek için gayret gösteren idare temsilcilerine de teşekkür ediyorum. Sonuçta, bize bir konuda çok fazla başvuru gelmesi idarenin işleyişinde, orada bir sorun olduğunu gösteriyor. Biz sadece başvuru özelinde hareket etmiyoruz, başvuruyla aynı durumda olan ama bize müracaat etmeyi henüz sağlamamış olan kişilerin de sorunlarını çözmüş oluyoruz çünkü biliyorsunuz ki vatandaş idare işlemleriyle karşı karşıya kaldığında öncelikle ilk derece memurlarla muhatap oluyor, dolayısıyla oradaki sorundan ne bakanın ne genel müdürün ne de yetkili organların haberdar olması mümkün olmuyor. Bu noktada Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararları çok değerli çünkü biz en alt seviyedeki o işleymdeki sıkıntıları en üst seviyeye iletme imkânına sahip oluyoruz ki daha önce pek çok defa karşı karşıya kaldığımız gibi, tavsiye kararlarımızdaki ifadelerin bire bir aynı şekilde yasalastığına dahi şahit oluyoruz ama bunu yapabilmemizin, bunu gerçekleştiriyor olmamızın, başvuruyla beraber aynı sorunu yaşayan diğer kişilerin de sorunlarını çözmemizin tek sebebi var, dediğim gibi, Meclisten aldığımız güçle çalışıyor olmamız, anayasal bir kuruluş olmamız. O yüzden, burada olan, buna katkı veren bütün herkese teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz de çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Dülger...

KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER - Sayın Başkanım, Karma Komisyonun değerli üyeleri, idarelerimizin sayın yetkilileri; saygılarımı sunarak sözlerime başlamak istiyorum.

Komisyonumuzca 2023 yılı tavsiye kararlarına olumlu yaklaşımları nedeniyle takdire şayan bulunan idareler içinde ÖSYM Başkanlığı ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü de belirlenmiştir.

Görev alanımda olan “Eğitim Öğretim” başlığı altındaki sınavlar ve bağlantılı uygulamalar ile yoğun olarak başvuru aldığım konuların büyük oranda muhatabı ÖSYM Başkanlığı olmaktadır. 2023 yılında birimimizce dosya incelemesi yapılarak ÖSYM Başkanlığına verilen tavsiye kararlarının hepsine uyulduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, yapılan başvurulara ilişkin bilgi, belge taleplerimize de ÖSYM Başkanlığının süresinde ve detaylı cevap verdiği görülmüştür. Bu çerçevede, ÖSYM Başkanlığına teşekkürü bir borç bilirim.

Görev alanımdaki diğer bir konu olan “Enerji, Sanayi, Gümrük ve Ticaret” başlığı altında ise ceza infaz kurumlarında kalanlardan kendilerine ait elektrik tüketim bedelinin ticarethane abone grubu temel alınarak tahsil edilmesine itiraza ilişkin başvurular yoğun olarak alınmış olup bu başvuruların incelenmesi neticesinde verilen tavsiye kararlarında ceza infaz kurumlarının elektrik aboneliklerinin ticarethane abone grubu kapsamında yer almasının ve bunun sonucunda barındırılan hükümlü ve tutukluların elektrik hizmetlerine yüksek maliyetlerle erişmek durumunda kalmasının hukuka ve hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurduğu tespit edilmiş ve bu kişilerin makul bedeller karşılığında elektrik hizmetlerinden yararlanabilmesini teminen, mevzuat değişiklik çalışmaları dâhil olmak üzere gerekli çalışmaların başlatılması ve ivedilikle sonuçlandırılması ilgili bakanlığa tavsiye edilmiştir. Söz konusu kararlarımız doğrultusunda, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’te değişikliğe gidilerek mağduriyetlerin giderildiği anlaşılmıştır. Geniş bir kitleyi ilgilendiren önemli bir konuda mağduriyetin giderilmesi karşısında Adalet Bakanlığına da teşekkürlerimi sunarım.

Bildiğiniz gibi, biz vatandaş ile devlet arasında bir iletişim köprüsüyüz; hukuk denetimi yanında, hakkaniyet denetimini de aynı hassasiyetle sürdürmekteyiz.

Arz ederim Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, biz de teşekkür ediyoruz.

Son olarak, Sayın Kalkan, buyurun.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN - Sayın Başkanım, Sayın Komisyonumuzun değerli üyeleri, kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Benim görev alanım kamu personel rejimine ilişkin meydana gelen ihtilaflarla ilgili yapılan müracaatları inceleyip sonuçlandırmaktır. Dolayısıyla kamu personel sistemi başlı başına çok geniş anlamda yönetimde yer bulan ve onsuz yapılamayacak bir alandır diye düşünüyorum.

Bizim görev alanımızda bu toplantıyla ilgili olarak vurgu yapmak istediğim önemli husus, önceki yıl yapılan toplu bir başvuru vardı. Bu da 6191 sayılı Yasa gereği yedi yıl Türk Silahlı Kuvvetlerinde sözleşmeli olarak görev yaptıktan sonra kamu kuruluşlarında görev almak isteyenlerle, atanmak isteyenlerle ilgili bir yönetmeliğin yayınlanmasıyla ilgiliydi. Bu anlamda karar vermeden önce yapılan başvurulardan sonra bir toplantı, koordinasyon toplantısı yaptık. Savunma Bakanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri temsilcisi, Çalışma Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı temsilcileriyle bir araya geldikten sonra verdiğimiz tavsiye kararı üzerine bu yönetmelik yürürlüğe girdi ve şu anda uygulanmaya başladı, yani yedi yıl görev yaptıktan sonra sözleşmeli er ve erbaşlar kurumların açacağı kadrolarda yapacakları müracaat üzerine oradaki görüşmelerde veya mülakat sonrası orada çalışmaya devam edecekler. Bu sonuçlandı, geçen yıl mayıs ayında kısa süre içerisinde yönetmelik yürürlüğe girdi ve uygulamaya geçti.

Bir iki başka, Sağlık Bakanlığının ve Adalet Bakanlığının da kararlarımıza uyan kararları var burada ama onlar genel olarak görüldü, açıklamalar yapıldı.

Ben de bu toplantı için teşekkür ediyorum. Değerlendirmeler için teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Biz de teşekkür ediyoruz.

Komisyon olarak Başdenetçimiz Sayın Şeref Malkoç Bey'e ve gerek siz kıymetli denetçi arkadaşlara teşekkür ediyoruz emeklerinizden dolayı.

Mahmut Bey, söz mü istiyorsunuz?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ufak bir şey Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım, sizinle uzun dönemdir birlikte milletvekilliği yapıyoruz ve ne tesadüf ki aynı komisyonlardayız, bundan ben mutluyum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Ama aynı heyecanımız devam ediyor yani sıkıntı yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Evet, mutluyum.

Sizden istirhamım şu: Ya, arkadaş, kanun teklifi verdik. Bu Kamu Denetçiliği Kurumunun kararlarının tavsiye mahiyetinden öteye, bağlayıcı, emredici olması gerekir. diyoruz ama bir türlü siz iktidar partisi olarak adım atmıyorsunuz. Sizden rica ediyorum, bu eksikliği giderelim, bu bir şey değil ki yani bu yeter artık. Bu tavsiye, tavsiye, tavsiye... Bence verilen kararla... Güzide olan bu kurumumuzu artık bu tavsiye mahiyetinde karardan kurtaralım.

İkincisi: Tabii ki Kamu Denetçisi arkadaşımız iyi bir hukukçu, deneyimi de iyi bir arkadaşımız. “Evet, biz altı aylık bir süreyle yetkiliz ama mahkemeler süresizdir.” şeklinde... Yok, mahkemeler de süresiz değil, onların da bir dava süresini belli bir takvim süreci içerisinde bitirmesi gerekiyor,

bitirmezse gayet rahat teftiş geçiriyorlar, soruşturma geçiriyorlar, şikâyet ediliyorlar. “Efendim, ben duruşmayı şu sebepten erteledim. Bu sebepten erteledim.” Öyle bir yağma yok yani herkesin bağlı olmuş olduğu bir kural var, bunu söylemek istedim.

Teşekkür ediyorum emeği geçen arkadaşlara, emeklerine sağlık. Dilerim ve umarım, bu kanun teklifini ben geri çekeyim, siz isterseniz başvurun yani bu Kamu Denetçiliği Kurumunun kararları bağlayıcı hâle gelsin.

Sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Ben de teşekkür ediyorum.

Evet, gerçekten Türkiye’de gerek mağdur hakları gerek çocuk hakları gerek kadın hakları, birçok alanda hak arama yolları çeşitlenmiş bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de Kamu Denetçiliğinin kurulmasıyla gerçekleşti. Kamu Denetçiliği Kurumu 2012 yılında kanunlaştığında Mahmut Bey’le ikimiz emek vermiştik. Dolayısıyla o konudan dolayı da hakikaten ayrıca mutluyum.

Şimdi Kamu Başdenetçisi ve kamu denetçilerinden alınan bilgilerle 2023 Yılı Raporu’nun ilgili bölümlerini inceledik. Öncelikle, Kurumun önerileri doğrultusunda işlem tesis etmek suretiyle diğer kurumların ortalamasından daha fazla uyum göstererek duyarlılık sergileyen ve bu anlamda öne çıkan üç kurum tespit etmiş bulunmaktayız. Bunlar Millî Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Bu kurumlarımızın yanı sıra uyum sergiledikleri tek bir kararla geniş bir etki yaratan ve vatandaşlarımızın şikâyetlerine çözüm oluşturan iki kurum daha dikkatimize sunuldu. Söz konusu kararlardan biri, ÖSYM Başkanlığına ilişkin çok sayıda engelli vatandaşımızı ilgilendiren engelli adaylara sınavlarda ek süre verilmesine yönelik tavsiye kararına uyum gösterdiklerini bildirdiler. Diğerleri de hem çocukların ebeveynleriyle hem de anne babaların çocuklarıyla kişisel ilişki kurma hakkını kolaylaştıracak olan iletişim vasıtalarının kullanımı hakkında Adalet Bakanlığına yönelik olarak verilmiş olan karar. Böylelikle, ÖSYM Başkanlığı ile Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Daire Başkanlığını da söz konusu kararlar çerçevesinde toplantımızın bu bölümünde dinlemeyi uygun gördük.

İlk olarak, Millî Savunma Bakanlığıyla başlıyoruz.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü kendilerine gönderilen 312 tavsiye kararının 311’ini uygulamak suretiyle diğer kurumlarımıza örnek teşkil etmiştir. Komisyonumuz adına Genel Müdürlüğü tebrik ediyorum.

Sözü Millî Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Hâkim Tuğgeneral Sayın Esat Mahmut Yılmaz’a veriyorum.

Buyurun Sayın Yılmaz.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ HÂKİM TUĞGENERAL ESAT MAHMUT YILMAZ - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, çok kıymetli hazırun; öncelikle Bakanlığımız adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türk Silahlı Kuvvetlerimiz son bir asrın en yoğun ve en etkin faaliyetlerini sürdürerek hudutlarımızın güvenliğinin sağlanmasından terörle mücadele, mavi ve gök vatanımızdaki hak ve menfaatlerimizin korunmasından uluslararası barış ve istikrarın desteklenmesine, geniş kapsamlı tatbikatların icrasından yerli ve millî savunma sanayimizin geliştirilmesine kadar üstlendiği tüm vazifeleri büyük bir başarıyla yerine getirmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri bu görevlerin ifasında ulusal ve uluslararası hukuka uygun hareket etmekte ve Anayasa’da kabul edilen hukuk devleti, hukukun üstünlüğü ve demokratik toplum gerekleri prensiplerine bağlılığı esas almaktadır. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışı çerçevesinde, adalet ve iyi yönetim ilkeleri doğrultusunda hızlı ve kaliteli hizmet vermek ve mevzuat çerçevesinde

mağduriyetlerin etkili şekilde giderilmesine katkı sağlamak için başta Kamu Denetçiliği Kurumu olmak üzere ilgili tüm kurumlarımızla birlikte çalışmak Bakanlığımızın önceliği olmaya devam edecektir. Bu kapsamda, 2023 takvim yılı içerisinde Kamu Denetçiliği Kurumunca yapılan Bakanlığımıza ilişkin toplam 364 kararın koordinasyon işlemleri Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzce icra edilmiştir. Ayrıca, uyumlu çalışmamızın kurumsallaşması, alınan kararların uygulanması ve Bakanlığımız ile Kamu Denetçiliği Kurumu arasında irtibatı daha ileri seviyeye ulaştırmak amacıyla 2023 yılı içerisinde Bakan Yardımcımız Sayın Şuay Alpay koordinatör olarak görevlendirilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle devlet ile vatandaş kucaklaştıran bir iradenin tezahürü olan Kamu Denetçiliği Kurumuna Türkiye Yüzyılı hedeflerimiz doğrultusunda her türlü desteği hızlı ve doğru olarak sağlama çalışmalarımız kararlılıkla devam edecektir.

Sonuç olarak, Bakanlığımız ve bu kapsamda Türk Silahlı Kuvvetleri, binlerce yıllık tarihinden süzülüp gelen millî, manevî, mesleki değerler ile aklın ve bilimin ışığında, Anayasa çerçevesinde, yasalar ve Cumhurbaşkanımızın direktifleri doğrultusunda, sıralı amir ve komutanların emir ve komutasında, milletin emrinde, görevinin başındadır.

Bu vesileyle, başta Sayın Başkan ve Komisyonun Değerli Üyeleri olmak üzere, ilgili tüm personele bizlere gösterdikleri teveccüh ve katkılarından dolayı teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Evet, bizler de sizlere teşekkür ediyoruz.

Söz almak isteyen? Yok.

Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü kendilerine gönderilen 328 tavsiye kararının 326'sını uygulamak suretiyle tavsiye kararlarına yüzde 99,39 oranında uyum göstermiştir. Komisyonumuz adına Genel Müdürlüğü tebrik ediyor ve sözü Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz Sayın Enis Yavuz Yıldırım'a veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM - Sağ olun Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumunun ve diğer kurumların saygıdeğer yöneticileri, katılımcıları; Adalet Bakanlığı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ceza infaz kurumlarımız, ceza infaz sistemi, hepinizin malumu olduğu üzere, devletin özellikle insan hakları alanında vitrini mahiyetinde. Bu sebeple taşıdığı hassasiyet itibarıyla bir taraftan insan hakları açısından gerekli altyapıyı oluşturmaya çalışırken bir yandan da hassasiyetle alana hâkim olmaya, alandaki aksaklıkları görmeye çalışıyoruz.

Hükümlü sayısı, kurum sayısı ve yönettiğimiz personel sayısı gözetildiğinde, bunu bir genel müdürlüğün tek başına bu alanda koordine edebilmesi, kontrol edebilmesi mümkün değil. Hiç şüphesiz gerek denetim mekanizması olarak gerek alandaki olumsuzlukların tespiti açısından çeşitli kurum ve kuruluşların denetimine ve farklı perspektiflerle meseleyi görmelerine ihtiyacımız var. Bu noktada Meclis İnsan Hakları Komisyonu Cezaevleri Alt Komisyonu başta olmak üzere, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu gibi, Kamu Denetçiliği Kurumu gibi kurumların alanımızla ilgili yaptıkları tespitler ve bu tespitlere dayalı olarak bize yaptıkları tavsiyeler bu konudaki çalışmalarımızda çok önemli destek sağlamaktadır. Biz bu tespit ve tavsiyelerin yönetmenin ve yönetilebilirliğin sorumluluğu göz ardı edilmeden yapıldığının ve çok ince ve üzerinde detaylı çalışılarak bu tespitlerin bize yapıldığının bilinci içerisindeyiz. Bu sebeple bu, bize intikal ettirilen durum ve tespitlerle ilgili Genel Müdürlük olarak hassasiyetle çalışmaya gayret ediyoruz. Bunları daha kurumsal yapabilmek adına Genel Müdürlüğümüzün insan hakları biriminin altında bu kurumlarımızdan gelen tespitlerin ya da

tavsiyelerin takibini yapan ayrı bürolar oluşturduk. Bu bürolar üzerinden de sadece bu tespitleri buraya gelip, konuşup bir tavsiye boyutunda bırakmadan ya da yerine getirdikten sonra devamının da takibini sağlayabilmek açısından bu büroları da görevlendirmiş olduk.

Sayın Başkanım, ayrıca ceza infaz kurumları kapalı kurumlar. Dışarıda insanlar çok daha özgür bir şekilde yaşadıkları sorunları ilgili mercilere aktarabiliyorlar. Ceza infaz kurumları aynı zamanda iletişimin kısıtlandığı kurumlar. Bu sebeple bu kısıtlı iletişim altında var ise bir hak ihlali bunu ulaştırabilmelerinin mekanizmasını oluşturmak da bizim yükümlülüklerimiz içerisinde. Bu kurumlara gelen başvuruların dışında, bu mekanizmayı kolaylaştırmak adına yeni bir çalışma daha başlattık. HEPİNİZİN MALUMU OLDUĞU ÜZERE, GÖRÜNTÜLÜ GÖRÜŞME SİSTEMİ “ACEP” DEDİĞİMİZ MULTİMEDYA SİSTEM ÜZERİNE BİR BAKANLIK İLETİŞİM HATTI OLUŞTURDUK. HÜKÜMLÜLER, KENDİ KOŞULLARINDAN ŞU ANDA 170 CEZA İFAZ KURUMUMUZDA KURULU OLAN SİSTEM ÜZERİNDEN DOĞRUDAN BAKANLIKTAKİ İLETİŞİM MERKEZİMİZE SORUNLARINI AKTARABİLECEKLER. BÖYLECE DÜNYADA BELKİ DE İLK DEFHA HÜKÜMLÜLERİN HERHANGİ BİR FİLTREYLE KARŞILAŞMKSIZIN SORUNLARINI DOĞRU YA DA YANLIŞ BAKANLIĞIMIZA, İDAREYE İLETMELERİ İÇİN BİR İMKÂN SAĞLAYACAKTIR. BUNUNLA İLGİLİ PİLOT UYGULAMALARI DA BAŞLATTIK, YÜRÜTMENE ÇALIŞIYORUZ.

Yine bu çerçevede, Bakanlığımızda özellikle insan hakları birimlerinden gelen eleştirilerin, ve izleme kurullarından gelen tespitlerin, zaman zaman bir araya gelerek bunların mevzuat açısından bir değişiklik gerektirip gerektirmediği, sadece uygulamayla giderilebilecek problemler olup olmadığı hususlarını da değerlendirmeye çalışıyoruz.

Ben bu vesileyle kurumsal işleyişimize katkı veren başta Meclis İnsan Hakları Komisyonu olmak üzere, Kamu Denetçiliği Kurumumuza, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumumuza ve burada ismini saymadığımız diğer kurumlara şükranlarımı arz ediyorum. Yine böyle bir teveccühle bizleri taltif etmenizden dolayı da ayrıca Bakanlığım, Genel Müdürlüğüm adına şükranlarımı arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz de sizlere teşekkür ediyoruz çünkü çok göz önünde olan bir kurum ve birçok kuruluş tarafından takip ediliyor. İşte, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, istediği takdirde, Dilekçe Komisyonu, Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, İl İzleme Kurulları falan. Ben de uzun yıllar alt komisyonda da çalıştım yine Mahmut Bey’le beraber. Tabii ki bireysel hatalar olabiliyor ama bireysel hatalar dahi tespit edildiği zaman en kısa sürede çözümler üretiliyor ve gereği yapılıyor. Bundan dolayı da biz de başarılar diliyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ben de söz alabilir miyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun Sayın Vekil.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkür ediyorum ben de öncelikle.

Sayın Akman ifade etti, Bakanlıktan ya da Ceza ve Tevkifevlerinden gelen cevapların gecikmesi ya da yetersiz olması ya da soruna ilişkin bilgi vermemesi konusunda bizler de benzer sorunları açıkcası yaşıyoruz. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesiyim ve çok fazla mektupla, aileler, avukatlar üzerinden başvurular alabiliyoruz. Kamu Denetçiliği Kurumunun vermiş olduğu tavsiye kararlarının Bakanlıkça ciddiye alınıp değişiklikler yaptığını da bizler de gözlemliyoruz. Bu yönüyle hak arama faaliyetinde bulunan mahpusların, kimi zaman avukatlara erişememe, kimi zaman avukatın olmaması, aileyle iletişimi, kendileriyle ilgili bazen bir başvuru yaptığında sanki o başvuru devletin tüm mekanizmalarına gidiyormuş gibi bir algı var. Örneğin, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna geliyor başvuru, o başvurunun aynı zamanda Bakanlığa gideceğini, Tevkifevlerine gideceğini, Kamu Denetçiliği Kurumuna gideceğini varsayarak başvuru yapıyor. Ve bizim çoğu zaman Bakanlıkla ilgili komisyon aracılığıyla yaptığımız başvurular çok geç dönebiliyor, çok teknik cevaplar alabiliyoruz -ki çoğu mesele de -mevzuattan ziyade- uygulamadan kaynaklı, onu da söyleyelim ya da bizlerin temasa geçtiğimiz Bakanlık yetkililerinden çok geç dönüşler alıyoruz ya da soruna ilişkin sonuç alıcı dönüşler

alamıyoruz. Bu noktada birkaç kere Kamu Denetçiliği Kurumuyla bizler de temasa geçebilmiştik; her ne kadar mevzuatla alakalı bir sorun olsa da bizlerin başvuruları hak taraftarı, mağdur ya da hak sahibi olmaması nedeniyle alınamamakta. Biz bu noktada kişileri ya da avukatları bu konuda bilgilendirip yönlendirmeye çalışıyoruz ancak bizlerin de, en azından İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da belli bazı komisyonlarda ya da Cezaevi Alt Komisyonunda bulunan üyelerin sizlere başvuru yapması noktasında bir ara formül ya da bir yol bulunabilir mi? Açıkçası bunu ben ifade etmek istiyorum çünkü “Bütüncül bir sistematik çözüm.” denildi. Evet, bu sistematik çözümün bir parçası da Meclis, bir parçası da milletvekilleri. Her alanda, her konuda aynı duyarlılık, aynı içerikte aynı yoğunlaşma olmuyor. Bizler, Cezaevi Alt Komisyonu üyeleri olarak daha yoğun bir şekilde buna muhatap olabiliyoruz ve Bakanlığa erişme noktasında da sonuç alıcı çözümler sizden daha uzun vadeli oluyor ve burada mağdur olan mahpusların kendisi oluyor. Bu nedenle bizlerin başvuruları yapma, başvurularının alınması noktasında bir çözüm bulunabilir mi ya da bunu tartışmanızı bekleriz ya da mesela en basitinden bir örnek vereceğim. Silivri 9 No.lu Cezaevinde bir kadın mahpus var, Hatice Çırganiş. Kendisi kadın mahpus, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almış. 9 No.lu’da erkeklerin bulunduğu bölümde tutuluyor. Mesela biz cezaevi idaresini arıyoruz, diyoruz ki: “Yani bu uygulama neden kaynaklı? Kadınlarda boşluk yoksa sevk edin ya da başka bir yere gönderin.” Kendisi hem mahremiyet hem yaşam biçimi hem gardiyanlarla iletişim konusunda ciddi sorun yaşıyor. Mesela bunu ilettik, aradan yirmi-yirmi beş gün geçti, durum hâlâ aynı. Yani bunu mesela biz çözümleyemedik. Bu gibi meselelerde, bu noktada bizlerin en azından İnsan Haklarını İnceleme ya da Cezaevi Alt Komisyonu üyelerine bir çözüm ya da bir iletişim formülü bulabilirsek çok sonuç alıcı ve çözümleyici olur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyorum.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Başkanım, başvuruyor arkadaşlar, onda bir şey yok. Mahmut Bey bize en fazla başvuran milletvekilimiz yani. Evet, bizi kastediyorsanız bize başvuruda bir mâni hâl yok, milletvekillerimizin başvurusunu alıyoruz yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yo, yo. Sizi değil, Bakanlıkla ilgili söyledi. Bakanlıkla ilgili söyledi. Zaten Genel Müdürlüğümüz notlarını aldılar. Bir sonraki toplantılarda görüşürüz.

Şimdi, Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün kendilerine gönderilen 281 tavsiye kararına yüzde 88,45 uyum oranıyla diğer kurumların ortalamasından çok daha yüksek oranda olumlu yaklaşıtları görülmüştür. Komisyonumuz adına Genel Müdürlüğü tebrik ediyor ve sözü Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Sayın Adem Tuncer Bey’e veriyorum.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM TUNCER - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, kıymetli hazırun; biz 30 Nisanda yapılan toplantıda hem eleştirilen hem de teşekkür edilen bir kurum olarak bu yaklaşımdan ötürü memnuniyetimizi arz etmek istiyoruz öncelikle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani adalet anlayışımızı tebrik ediyorsunuzdur.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM TUNCER - Bizim takdirimizin çok üstünde Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Eyvallah.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM TUNCER - Malumunuz, olağanüstü hâllerde, pandemi dönemlerinde, sadece yurt içinde, yurt dışında değil, her alanda en fazla ve en fedakâr çalışan emekçilerin başında sağlık çalışanları geliyor diyebiliriz.

Biz, sağlık personelinin psikolojik sağlığını ne kadar üst seviyede tutarsak aslında tüm ülkenin sağlığını koruduğumuzun farkındayız. Bu sebeple personelimizin taleplerini mümkün mertebe hızlı bir şekilde yerine getirmeye ve olumlu karşılamaya gayret ediyoruz Sayın Başkanım.

Bu süreçte bu durumu daha iyi nasıl yapabiliriz, sahadaki uygulamaları nitelikli hâle nasıl getirebiliriz kaygısıyla, iki ay kadar önce 81 il müdürümüz, Personel Başkanımız ve Başkan Yardımcılarımızı bir çalıştayda bir araya getirerek, 3 gruba bölüp dokuz günlük bir çalıştay gerçekleştirerek personel problemlerimizin daha nitelikli çözüme kavuşturulması için fikir alışverişinde bulunduk ve oradan çıkan rapora göre de yönetmelik güncellemesine başlamış bulunuyoruz. Bundan sonraki süreçte de biz, personelimizin lehine değerlendirme yapmaya ve Kamu Denetçiliği Kurumumuzun katkılarını, tavsiyelerini dikkate almaya devam edeceğiz. Burada ifade edildiği gibi, hem hızlı dönüş yapma hem doyurucu cevap verme noktasında özenli davranmaya gayret edeceğiz.

Ben tekrar çok teşekkür ediyorum. Bakanlığımız adına katkılarınızdan ötürü teşekkürlerimi arz ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Evet, bizler de sizlere teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, fırsat bulmuşken kısa bir bilgi verebilir miyim, izin verebilir misin bana?

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani çok hassas olduğu için, bu konuyla ilgili değil ama Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını burada bulmuşken sizden benim istirahatım var. Konya ili Ereğli ilçesi Zengen Mahallesi. Burada aşağı yukarı 300-400 kadar mevsimlik tarım işçisi çadırlarda kalıyor. Cumhurbaşkanlığının 27 Nisan 2024 tarihinde çıkarmış olduğu 2024/6 sayılı bir Genelge’si var. O genelge uyarınca mevsimlik tarım işçilerinin yerleşim yerleri, su, elektrik, beslenme, barınma ve aşağı yukarı... Gelen bir de öğrenciler de var. Bu öğrenciler okula da gitmiyor. Netice itibarıyla bunların yani medeni, uygar bir şekilde ihtiyaçlarının karşılanması açısından... Elektrikleri yok, içme suyu yok, kullanım suları yok. Yani yarın öbür gün başka hastalıklar vesaireler maalesef başlayacak. Bu açıdan netice itibarıyla bu çocukların hakikaten bakıma ihtiyacı var. Bu anlamda Bakanlığımız ve hatta Sağlık Bakanlığı en azından bir sağlık taraması orada yapabilse ve bu çocukların eğitimiyle ilgilenebilse iyi olur ve jandarma açısından, Milli Savunma Bakanlığı açısından şu sorun var: Hemen bitişiğinde jandarma karakolu var ve orada -bende kayıtlar da var- vatandaşlara soruyorum ne sorunuz var diye. Aşağı yukarı bu kalan 400-500 çadırın yarısından fazlası da sığınmacı olan Suriyeliler. Bunların da çoğunun kimlikleri yok. Yani güvenlik açısından sorun olur ve gerçekten bir beka sorunu açısından bizi bekleyen büyük bir yaradır bu ve burada huzurda bulunan bakanlıkların bu konuyla ilgilenmesini istihram ediyorum. Yani mesela şu anda ben buradayken üç sefer beni aramış yine bu Zengen’le ilgili. Ben üç dört gün öncesi oradaydım, sıkıntıları var. Yani sizden istihram ediyorum acilen... Mesela sizin orada Aile ve Sosyal Hizmetler İlçe Müdürlüğünüz ve İl Müdürlüğünüz Zengen’i çok iyi biliyor. Kaç mevsimlik tarım işçisi var, bunların içerisinde kaç öğrenci var? O çocuklar, şu anda okullar açık, okula gidemiyorlar ve daha ötesi, çocuklara soruyorum -yan tarafında Yeniköy var, Acıkuyu var ve Zengen, 3 köy- ne istiyorsunuz? Çocuklar diyor ki: “Yemek istiyoruz.” Çok acıklı bir manzara. Bunu söylemek istedim.

Teşekkür ederim, saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, teşekkür ediyorum.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK - Bir ek yapabilir miyim Sayın Başkanım, müsaadenizle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Çok kısa olarak alalım o zaman.

Buyurun.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK - Bununla ilgili eylem planı hazırlıyoruz genel olarak, sadece Konya’da değil.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Üstat, kaç yıldır bu eylem planı hazırlanıyor da bitmiyor ki, Bakanlığın eylem planları bitmiyor. Bize icraat lazım Üstadım.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SEYFİ BOZÇELİK - Şu anda bir çalışma yapılıyor. Onu belirtiyim sadece.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

Kamu Denetçiliği Kurumuyla yaptığımız istişarelerde, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının (2024/3010) sayılı başvuru hakkında verilen tavsiye kararına uymak suretiyle 2024 YKS sınavından itibaren okuyucu ve işaretleyici yardımı alan engelli adaylara ek süre verileceği Komisyonumuzun dikkatine sunuldu. Çok sayıda engelli gencimizi ilgilendiren bu gelişmenin önemine binaen sözü ÖSYM Başkan Yardımcısı Sayın Doktor Cengiz Ceylan’a veriyorum.

Buyurun Sayın Ceylan.

ÖSYM BAŞKAN YARDIMCISI CENGİZ CEYLAN – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri, değerli Denetleme Kurulu üyeleri ve hazırın; bizim Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi kurulduğundan bu yana öncelikli olarak sadece üniversiteye giriş sınavı yapmak üzere kurulmuş fakat bugün geldiği noktada 14,5 milyon adaya ve hemen hemen çok sayıda kuruma sınav yapar duruma gelmiştir. Bu sebeple, her eve dokunan bir kurumdur. Bu çerçeve içerisinde baktığımızda, insanlarımızın, vatandaşlarımızın, bireylerimizin yani adaylarımızın- ki bizim toplam aday sayımız şu anda 85 milyon olmuştur- sorunlarını bize iletmelerinde de problemlerle karşılaşabiliyoruz. Bu sebeple, öncelikli olarak çok teşekkür ediyoruz Kamu Denetçiliği Kurumuna ve onların büyük gayretleriyle bizim işimizi de kolaylaştırmış oluyorlar, biz de vatandaşlarımıza daha yakından dokunma imkânı buluyoruz, onların sorunlarıyla yakinen ilgilenme imkânı buluyoruz. Her bir vatandaşımızın bize ulaşan sorunlarını üst düzey yönetim mutlaka ele alıyor ve ona çözüm getirmeye çalışıyor.

Bu, engellilerle ilgili olarak da “serebral palsi” denilen bir hastalık var. Ben iyi söyleyemeyebilirim, telaffuz edemeyebilirim. Bu hastalık da bizim tanımlanmış hastalıkların dışında bir hastalık olması hasebiyle... Bizde bu engellilerin sınavlarda normal adaylarla birlikte sınava girmeleri sağlanıyordu ancak bu kardeşlerimizin daha geç adapte olmaları konusunda bize bilgiler ulaştı. Biz de bu bilgi üzerine, ihtiyaç bulunduğu sürece, hem soruların sayısında azaltma hem de kendilerine, onlara işaretleyici veya okuyucu yardımı vermek suretiyle - ki onları ayrı odalarda sınavlara alıyoruz - bu sorunu da çözmüş olduk.

Bu sebeple de tekrar Kamu Denetçiliği Kurumuna ve bizimle ilgilenen denetçimize çok teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Biz de bu hassasiyetinizden dolayı sizlere teşekkür ediyoruz ve tabii ki umarız önümüzdeki yıllarda da tavsiye kararlarına uyum oranlarını artırarak çalışmalarınızı sürdürürsünüz.

Söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

Son olarak, Adalet Bakanlığının iletişim vasıtalarıyla çocukla kişisel ilişki kurabilmesi için yapılan (2023/7409) numaralı başvuruya ilişkin olarak yaptığı işlemler hakkında bilgi almak üzere sözü Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanı Sayın Meral Gökkaya’ya veriyorum.

Buyurun Sayın Gökkaya.

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI MERAL GÖKKAYA -
Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biliyorsunuz, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemler daha önce icra yoluyla yerine getiriliyordu. İlk defa 2015 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan şikâyet başvuruları üzerine, icrai yoldan çıkarılmasına yönelik başvurular üzerine Kamu Denetçiliği Kurumumuz bu konuda 2016'dan itibaren birçok tavsiye kararı verdi. Bu tavsiye kararları kapsamında birçok toplantı, çalıştay, yurt dışı incelemesi yapıldı ilgili bakanlıklar tarafından. En son 30 Kasım 2021 tarihli ve 7343 sayılı Kanun'la bu görevin Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilmesine karar verildi. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda yapılan değişiklikle, yapılan eklemelerle çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin adliyelerde adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri, müdürlük bulunmayan yerlerde de Bakanlık tarafından belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlükleri tarafından yerine getirilmesi görevi bize verildi, Başkanlığımıza.

Başkanlığımız, biraz önce de söylediğim gibi, 2020 yılında kurulan bir Başkanlık, çok yeni bir Başkanlık. Yaygınlaştırma çalışmalarıyla birlikte biz çocuk teslimi işlemlerini de devralmış olduk. Kanun koyucu bize yönetmelik çıkarmak için altı ay, yönetmelikten sonra tüm Türkiye'de uygulamaya koymak için de bir yıl süre verdi, toplam bir buçuk yıl. Biz bu süre dolmadan önce, 8 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla tüm Türkiye'de çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemleri yaygınlaştırdık. Burada kanun koyucu bize çocuk teslimi işlemlerinin çocuk görüşme merkezlerinde gerçekleştirilmesi görevi verdi. 2016 yılından itibaren verilen tavsiye kararlarında çocuk teslimi işlemlerinin icrai yoldan çıkarılması, çocuk görüşme merkezlerinde gerçekleştirilmesi, işlemler gerçekleştirilirken Millî Eğitim Bakanlığı tarafından danışmanlık tedbiri uygulanması, bu işlemlerin ücretsiz hâle getirilmesi gibi birçok tavsiyede bulundu. Kanun koyucu bunların çoğunu karşılayacak şekilde bir kanun değişikliği gerçekleştirmiş oldu. Biz de işlemlerimizi masrafları Adalet Bakanlığı tarafından karşılanacak şekilde psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacılarla, bu uzmanların yeterli olmadığı yerlerde de rehber öğretmenler ve öğretmenler vasıtasıyla ilgili kurumlarla iş birliği hâlinde yerine getiriyoruz. Çocuk teslimi işlemlerinin başvuru, kabul, iletişim kurma, evrak, yazışma kısmını müdürlükler olarak biz yürütüyoruz sahada ama yeterli uzmanımızın olmadığı ya da hiç uzmanımızın, müdürlüğümüzün olmadığı yerlerde de Aile Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanlığının, yine İçişleri Bakanlığının, Sağlık Bakanlığının; o yerelde kim varsa bu alanda, sosyal hizmet alanında çalışan, onların uzmanlarından oluşturulan bir icapçı listesine göre bu işlemleri gerçekleştiriyoruz. Şu an itibarıyla toplam 2.500'den fazla çocuk teslimi, 24.875 dosya da kişisel ilişki dosyası olmak üzere 27 bini aşkın dosyada 235 binden fazla çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki işlemi gerçekleştirdik.

Bu kanun değişikliğinde, tabii, Kamu Denetçiliği Kurumumuzun bu konu üzerine eğilip bu yönde tavsiye kararları vermesi ve Meclisimizi de harekete geçirmesi, Bakanlığımızın Mevzuat Genel Müdürlüğünü harekete geçirmesi çok etkili oldu. Tabii, biz bu değişiklik yapıldıktan sonra yönetmelik hazırlığı sırasında çocuk teslimi işlemlerinin aslında bazı durumlarda iletişim vasıtasıyla da yapılması gerektiğini fark ettik ama kanun kapsamında iletişim vasıtasıyla çocuk teslimi maalesef yoktu. Kanun koyucu, çocuk teslimi işlemlerinin yerine getirilmediği durumda bir yaptırım da düzenledi, disiplin hapsi düzenledi iki taraf için de; ya getirmeyene ya da geri getirmeyene, teslim etmeyene disiplin hapsi öngördü ceza gerektiren hâllere ek olarak.

Şimdi, biz bu işlemlerin bazı durumlarda iletişim vasıtasıyla yerine getirilmesine ilişkin de yönetmeliğimizi aslında ilk pakette, bu 4 Ağustos 2022'de çıkan yönetmeliğimize koymuştuk. Ancak, Bakanlık içerisindeki görüşmeler sırasında bir kısım eleştirilere tabi olunca yönetmelikten bu maddeleri çıkarmak durumunda kaldık. Biz en baştan beri, en azından ceza infaz kurumlarında bulunan, taraflardan biri yurt dışında bulunan, engelli olan çocuklarla ilgili olarak... Yani her isteyene

değil tabii ki çocuk teslimi işlemlerinin, kişisel ilişki işlemlerinin iletişim vasıtasıyla yerine getirilmesi ama mecbur olunan durumlarda mutlaka bu yolun açık olması gerektiğini düşünüyoruz Başkanlık olarak. Bununla ilgili bir teknolojik altyapı kurulması gerekiyor. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin bize verilen bu tavsiye kararından sonra tekrar bu konuyu gündeme getirdik. Hem Sayın Bakanımızla, Bakan Yardımcılarımızla hem ilgili birimlerle, tekrar Mevzuat Genel Müdürlüğümüz, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğümüz, Bilgi İşlem Genel Müdürlüğümüz, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz, yine Kamu Denetçiliği Kurumumuzun değerli temsilcileriyle bir araya gelerek “Bunu nasıl yerine getirebiliriz?” diye konuştuk. Yine Yargıtay ve bölge adliye mahkemesinden de temsilciler davet ettik. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi diyor ki... Daha önce de biz bu yönetmeliği hazırlarken görüşe de göndermiştik, görüşlerini de almıştık. “Eğer denetlenemeyecekse bu iletişimin tespiti yani arama, aranma kaydı ya da görüşme süresi -içeriği değil elbette görüşmenin ama bunun dışındaki şeyler- denetlenemeyecekse yani uygulamada takip edilemeyecekse bu kararları vermenin bir anlamı yok.” diye çok sayıda Yargıtay kararı var verilmiş örnek.

Şimdi, burada kurulacak sisteme, ne kadar görüşme hükmedildiyse hâkim tarafından, o süre içerisinde mutlaka taraflara da... Çünkü biz bu işlemleri ücretsiz olarak yapıyoruz diyoruz. Elektronik olarak mesela cep telefonu, tablet gibi bir elektronik cihaz edinme, internet paketi oluşturma, kişileri o saatler arasında o iletişimin içerisinde tutma gibi birçok şeyi bir anda yerine getirmek gerekiyor ve bu aramanın gerçekleşip gerçekleşmediği vesaire birçok şeyin olması gerekiyor ve buna uyulmadığı zaman da 5395 sayılı Kanun’daki disiplin hapsi yaptırımının bunun için de geçerli olup olmayacağıyla ilgili de bir değerlendirme yapılması gerekiyor. Çünkü kanun, görüşme merkezinde yapılmasını ve uyulmaması durumunda da yaptırıma bağlı olmasını düzenlemiş. O nedenle biz tavsiye kararından sonra yaptığımız çalışmalarda bunun sadece yönetmelik değişikliğiyle yapılamayacağı, kanun değişikliği gerektirdiği sonucuna vardık ilgili tüm kurum temsilcilerinin katılımından sonra, yazılı olarak da tekrar görüşlerini aldık. Şu anda mevzuat değişikliğiyle ilgili olarak bir iki hususu daha -5395 sayılı Kanun’da- Mevzuat Genel Müdürlüğümüzün dikkatine sunduk. İnşallah çok yakın bir zamanda tüm çocuk ve anne babalar için olmasa da zorunlu hâllerde bu kişisel ilişkinin iletişim vasıtasıyla da yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Ben, tavsiye kararlarıyla iyi idare olma yönünde bize yol gösteren Kamu Denetçiliği Kurumumuza da huzurlarınızda tekrar teşekkür etmek istiyorum.

Sağ olun, saygılar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Biz de hem hassasiyetinizden dolayı hem de verdiğiniz bilgilerden dolayı teşekkür ediyoruz.

Bu arada, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Behiye Eker geç katılacağını söylemişti, geldi. Bir tanışma faslı yapmıştık, hoş geldiniz.

BEHİYE EKER (İstanbul) – Hoş bulduk, teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Böylece gündemimize aldığımız kurumların hepsini dinledik. Yıllık raporu ayrıntılı bir şekilde inceleyerek özetlemiş, denetçileri dinlemiş, Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte değerlendirmiş bulunmaktayız. Yürütülen çalışmalar çerçevesinde alt komisyon raporumuzu hazırlayacak ve karma komisyona sunacağız. Bu çerçevede, hazırladığımız raporu görüşmek üzere son bir defa daha toplanabiliriz ya da çalışmalarımızı kâfi görüp bunu nihayete erdirebiliriz. Mahmut Bey bu konuda muhalefet şerhiniz olursa üst komisyona da verebilirsiniz zaten.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, zaten bizim çalışmamız Kamu Denetçiliği Kurumunun vermiş olduğu faaliyet raporunun alanıyla sınırlı. Bu aşamada, çalışmalar sanırım yeteri kadar yapıldı zaten. Artık buna ilişkin -varsa tabii ki- muhalefet şerhlerimiz, onlarla ilgili bize bir süre verilmesini talep ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Arkadaşlarla ilgili bir üst komisyonda artık toplanıp... Tabi ki süre verilecek yani raporlar dağıtıldıktan sonra.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Üst komisyonda konuşur, değerlendiririz o zaman.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Peki, teşekkür ediyoruz.

Burada karma alt komisyonun çalışmalarının bir raporla karma komisyona sunulmasını redaksiyon yetkisiyle birlikte oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alt komisyon raporumuz Dilekçe ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonda değerlendirilecektir. Konuyla ilgili nihai rapor, Meclis Başkanlığına Karma Komisyon tarafından sunulacaktır. Muhalefet şerhleri alt komisyona sunulabileceği gibi bir sonraki aşamada karma komisyon raporu içinde sunulabilir.

Komisyonumuz adına, toplantımıza katkı sağlayan bütün kurum ve kuruluşlarımıza teşekkür ediyorum. Alt komisyon çalışmalarımız boyunca özverili çalışmaları ve katılımlarıyla verimli bir süreç yürütülmesinde büyük katkısı olan kamu denetçilerimize çok teşekkür ediyor, görevlerinde başarılar diliyorum.

Toplantımızı sonlandırmadan önce KDK kararlarına yüksek oranda ve geniş bir toplumsal etkiyle gösterdikleri uyum üzerine, dinlemiş olduğumuz Milli Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Esat Mahmut Yılmaz'a, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Sayın Enis Yavuz Yıldırım'a, Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanı Sayın Meral Gökkaya'ya, Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Sayın Adem Tuncer'e ve ÖSYM Başkan Yardımcısı Sayın Cengiz Ceylan'a Kamu Denetçilerimizle beraber plaketlerini takdim edeceğiz.

Toplantımızı bitiriyorum...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bitirmeden bir şey söyleyebilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Buyurun, son olarak.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Şimdi, sizden istirhamım, tabii, Türkiye'nin yönetim yapısında şu anda Cumhurbaşkanlığı sistemi olduğu için kötü bir yönetimden Cumhurbaşkanlığı makamı sorumlu tutuluyor. Onun için, KDK'nin kararlarına uymayan kurumların da Cumhurbaşkanlığına ihbarda bulunulmasını talep ediyorum ben. Yarın öbür gün bunların kötü yönetiminden Cumhurbaşkanlığı sorumlu olacak, madem Cumhurbaşkanı sorumluydu yarın Cumhurbaşkanı demesin "Benim bundan haberim yok kardeşim." diye. Bu mazeretin arkasına hiç kimsenin saklanmaması açısından bu kararlara, KDK'nin kararlarına uymayan kurumları da cumhurbaşkanına ihbarda bulunalım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Meclis Başkanımız da bunu takdir edecektir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Benim böyle bir talebim var yani sizden istirham ediyorum. Netice itibarıyla kimseden çekinmiyorlar, Cumhurbaşkanından çekiniyorlar. Bari oraya da gönderin de bu hukuka uygun hâle gelsin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL - Katkı veren -başta milletvekili arkadaşlarımız olmak üzere- tüm kurum ve kuruluşlarımıza tekrar teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.15